

**Centre for Studies in Social Sciences, Calcutta**

**Documentation of rare Assamese books in collaboration with Assam Sahitya Sabha, Jorhat and the Ford Foundation: microfilmed and digitised in October 2006**

Record No: 2006/165	Language of work:	Assamese
Author(s) / Editor(s):	Lakshinath Bezboruah	
Title:	- ৰাখা	
Transliterated Title:	Raakhai	
Translated Title:		
Place of Publication:	kolkota (Calcutta)	
Year:	1913, 14, 15, 16, 17, 18	
Size:	21 cms	
Volumes:	IV, V, VI, VII, VIII	
Remarks:	1st 2 volumes reprinted in the year 1929.	
Holding institute: Assam Sahitya Sabha, Jorhat	Microfilmed and digitised by: Centre for Studies in Social Sciences, Calcutta, 2006.	
Microfilm Roll No:	From gate:	To gate:

আহাৰ। ] বাহী। [ ১৮৩৫ খক, ৮ম সংখ্যা।

## বীণ-বৰাগী।

( ৯ )

এদিন সৎসাবে মই

কতনো বিলালো।

ছবাবে ছবাবে ঘূৰি

কত ঘো ঘোলো।

কথকে নোবাৰো। মই

কি বিচাৰিলো।

অবাৰতে অকলই

কতনো কান্দিলো।

ছাৰে সৈতে লৰা দৰে

ধৰ্মালি কৰিলো।

ছাকে বিচাৰি তৈ

কত ঠগ ঘালো।

গগোনেৰে দিলে বাতি

উমলি কুৰিলো।

মনোনো সচেত বুলি

মোহতে পৰিলো।

শার্দ' অছৰাবে বাহ

বাকিলে সৎসাৰ।

ব লগা গলু যেনে

যোলাউ মুগাৰ।

নিষতে নিষেই মই

ভাবিলো। শুলৰ

ଇଥର ଭବାଳ କିମୋ—

ଟ୍ରେକ ଅକବାବ !

ଇଥରେ ସୁନ୍ଦର କେବେ

ମୋହର କବାଳ ।

ବିଦିବ ତୁମାତ୍ ପୂର୍ବ  
କବାଳ ଉଚ୍ଛାବ ।

କି ହୁବର ମୂର ବାହୁ  
ମୌଳିମ ଆବାଶ ।

କି ଇଥର ମୁଣ୍ଡନ ବେଳି  
ଖେଡିତ ପ୍ରାକାଶ ।

ଅସୀମ ମାଗିବ ବୋର,  
ମାହେରେ ଭବା ।

ମହା ମଦାଗର ମହି  
ଅଭୋଜବେପବା ।

ଅନୁଷ୍ଠାନ ଭବାଳ ମୋଦି  
ଶ୍ରୀ ମାଟି ଥାଏ ।

ଅସୀମ ପଥାକ ମାତ୍ର  
ଦୀର୍ଘ ରିଚି ରିତି ।

କମ ଦେଲା ପ୍ରାପେରେ  
ନିର୍ମି ଦୀର୍ଘ ପୋତେ ।

ବୀରାମ ବେପାବି ମହି  
ବୀରବେହେ ମେହେ ।

କ୍ଷେତ୍ରପୁରୁଷର ଆମରା

## ମନ୍ଦ୍ରାଦକର ଚବୀ ।

କୃତୁରୀବା ପାଗର ଆମଦାନି ।—ଆମି ଭାବିଛିମେ, ଆମଦାନି ଦେବୋ ପ୍ରକଳ୍ପେ  
ବ୍ୟାକୀବ ପାବି-ଦିନା ପାତଳ ଦୁର୍ବିଧା ଆକି ପାତଳ ମାର୍ବି ଆମଦାନି ଝଟି—  
କିମ୍ବା ଦାର ଦିବ; ଅଭିବ ଦେଖିଛେ, ଉହ, ପେଟୋଳେକ ଦେବ ଭବତ ନହିଁ, ବଳେ ଝନ୍ମୁଠି  
କିମ୍ବା ଦେଖିଲା ଏହି ଓ ଆମାତ ହୁଅଛିବେ ପେଟୋଳେକ ଏବିବ । ବେଳମା- ଅଭିବିଦ୍ୟା  
କିମ୍ବା ଦେଖିଲା କେତେବେଳେ କେତେବେଳେ ଲାହୁ ଦୈନିକଲବ ପାଦପଦ୍ମ ମାତ୍ରପୁରୁଷୀରୀ,  
ମୁଦ୍ରାତ୍ମକ କିମ୍ବା, ଅଭୁବନୀ ବିହା ମେଦେଲେ ଉଚ୍ଚାଇ କେତେବେଳେକ କବାଳାଳ ମେଲ ଆଣି—  
କିମ୍ବା ବା “କାହାଇ ମାରୀ” ଲିଙ୍କାଇ କବାଳୀ କବି ଲେ ଚାଇ ମାକୋତେ ସକୋତେ କ୍ଷେତ୍ରା—  
କିମ୍ବା କିମ୍ବା ମେ ଆହା ଏହି ପୁରୀମା ଆକ ଗୋଦେବମଳକିଲବ ମାନ୍ସିକ କରିବିକାଳ  
କିମ୍ବା କେତେବେଳେକ ଅଭିବେ ଅହୁ ଆ ହେବେଲେ ହେ ଏବିବି ? କିମ୍ବା କିମ୍ବା !

Step by step they rose to greatness !

\*\*\*

ପ୍ରାସାଦ-ଅକ୍ଷୟମ ମୋଦେବ-ନୁହେବେ ଆମପିନେ ହେଲେ ବଢାଇବ କାଟିବେ ମନ୍ଦର, ଝାମିଟ  
କାମ ତନିବେଇ ତେବେଳେକର ମେଦେବ-ନୁହେବ ଗିତ-ମାନୀ ଉଭାବ ଧାର, କିମ୍ବା—  
କାଟାବ ”ମେ ଦ୍ୟା ପୁତ୍ର ଆକ “କାହାକେ କାହାଇ ମାରୀ” କେବିକି ତେବେ ମେଦେବ  
କାହାର ଆମାନାତ ଆପ୍ନୁ ହେ ମହି ! ମି ହେତ, ଏବିବେଳେ କୁଳ ପାପେ ତେବେବି ଅଭିତ୍ୱ  
କି କୋକ ଏବେ କବି ମୋହାରେ ଶୁଣ ଆମ କାହାନୀ କାହାନୀ ; କିମ୍ବା ଏହିତିମ୍ବ  
ମେହିଜେ, ବ୍ୟାକୀ ତିତତ ପାତଳି—ଧୃତ୍ୟାନ୍ତଧୃତ୍ୟାନ୍ତ କିମ୍ବା  
ମାହାନୀ ଦ୍ୟା କବୋରାଟୋରେ ତେବେଲୋକ ଆମରାଲେ ଆରିବିଲେ । ଝାମିଟ ଏକାତ୍ମ  
ଏହି ଦ୍ୟନୀର ପ୍ରାସାଦ ଦିବ ଅଭିବ ନୁହେବାକି ଆହି ମନ୍ଦରିଲେ, ଝାମିଟ—  
ମୋର ଭିତରର ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପ ନାତମଳକିଲ ପାବଗନେ ଏହି ନାଥ ପାତଳ ତେଜମ୍ବ ଏହି ନାଥ  
ଦିବରିଲେ ଚେତା କବିବେ, ଘରଚ ଆହାର ଇନ୍ଦ୍ରାଜି-ଶିଳିତ ଦେଖିବେ ଅନ୍ତରେ ଅନ୍ତରେ  
ପାକଳେ, ବ୍ୟାକୀର ଏହି ଶମାଲିକ ପାପେବେ କଲା କଟାକାନିଧନ ମୁଟିନ ମିଳିବେ !  
କି ଦିବିବ କଥା ! କି ମାଜର ନିଯମ !

\*\*\*

ଆମ ଦେବି ଆହାକ ଦୈହୋ ଅଭିକାମି ଆମାତ ଭାଲ ମାହୁରି, ବିଶେଷକେ ଝାମିଟ  
ମୁଦ୍ରାତ୍ମକ ଭାଲ ମାହୁରି ହୋଇଲେ ଦିଲାପେ “ବିଶିଷ୍ଟ” କେବି ଚିତାବିଲେଇ

বঙালীর নিচিনাটকে সেই ডেকার ফাশবপুরা ধন বিচৰা হয়। অসমীয়া  
তেও সকলের ইয়াতে আৰ কি অধিষ্ঠিত হৰ পাৰে কৰ নোহোৰো! । অসমীয়া  
অসমীয়াভিতৰতো এমে দৰ্শনৰ পিছত ওলাৰ এনে কথা ২০ বছৰ আগোৱা  
অসমীয়াভাৰিৰ পাৰিজিল নে? আমাৰ আশা তৰসাৰ ধন শিখিত অসমীয়াভে  
ক্ষেত্ৰ অসমক উলি নি উদ্বিগ্ন ওখ শিবসুন্দৰ আগত কেনেটৈক তুলি দিবলৈ  
কৃতিত্ব হোৰা !

\* \*

সৎসংগ্রহোৱা ভাবৰ দোষ তুলি কৰা। মুক্তিদক আগামেৰে ২৫  
সেতুন্ধু সমোহাতে থিএ এই সৎসংগ্রহোৱা বাটিছে, তেওে সি এতিয়া উচা উচিত,  
তেওেত এতিয়া আমাৰ ফুকীয়া। আমীয়া “পাচ” কৰা ডেকামুল! তেওে  
তেওেত এই পাপ অথাৰ অপৰ দিবাটো উচিত নে? আমি বৰ্ণ, দিসকলে এনে  
পাৰ আচাৰৰ কৰিবে বা কৰিবলৈ তুলি ভাবিছে, তেওেক পৰাচিত হোৱা  
উচিত। তোমামোকে মৰা ছোৱায়ো বেচা-কিনাৰ বজাৰখন আমাৰতো পাতি  
নিয়ে অসমক মলিন নকৰিবা।

\* \*

অবশ্যে আমি এনেটৈক নাই কোথা যে সমৰ্দন শুনৰেকে ঘোৱা  
শেখোপচাৰ থৰচৰণতি দি সহজ কৰিব নাপাই। কিন্তু সেইটো শুনৰেকে  
আৰ ইচ্ছাৰ ওপৰত বথা, আৰ মুণ্ডৰ কৰাদামটো। বজলুৱা কোৱা  
নব-মন্দৰৰ ওপৰত মন্দৰাটোৱে মৰ আৰ জৰুৰীকৰ কৰা। শুনৰেক শু  
ন্তো নবম কৰি পোৱায়েক আৰ ভাবেক দিয়া পাৰে দিমান গাৰে দিয়াক  
তিন্দু পৌতৰৰ পথত বার্ষ দিবাহটো বজালীৰ নিচিনাটকে, যিয়াৰ বজাবৰ  
প্রাণ্যৰ বেজাইব বথা।

## সোণৰ শিকলি।

মাঝ পথ সোণৰ লিবলি,

দৈশৰবদন

মত পথ একেটো আচারি,

পায় লৈ বৈকৃষ্ণৰ ধান।

শিকলি যে ছিলি যাৰ চাৰা,

যাত্রা শেষ নোহোতেই!

মাধ্যানে ধাট তুলি যাৰা,

তচি আৰ সৎসন হৈ।

তৈলকীমানৰ বেঁৰুৰুৰা।

## হিন্দু সমাজ দুৰ্বল কিয়?

হিন্দু সমাজত জানী, বিশান, বলহান, পুড়িহান, অৰশানী, মুট চৌশী  
বেনোৰিখ মাহয়েই অভাব নাই। অনগংখ্যৰ হিচাপেও হিন্দুৰ সৎসনা  
চৰাত্বৰ্ত সকলোতেই বেছি। অখত যি ভাৰতৰ হিন্দু “আপোন”  
থে হিন্দুহান সেই ভাৰতৰ হিন্দুতাৰি হিন্দুলাভি যে নিচেই ঢুকত ধাই দিন  
ঘটোয়া অবহা। (pushed into a corner) সেইটো বোঁ কৰো কোনোও  
যৈকীনাৰ মৰিব। ভাৰতৰেব মেই সেই অদেশৰে ধৰণৰ কণিক এৰেন মোলি  
গোৱে দেখিৰালৈ গোৱা যাব যে যতে খানীয় হিন্দুসমাজৰ মগত আন কোনো  
জৰাবৰ সহজে থাইছে, ত'তে হিন্দু সমাজ থাইছে। যানসিক আৰ শাবীৰিখ ওপৰ  
বিশাখলৈ চাই পাই-জুনীয় হিচাপে আইনতকৈ সিমান নিঙুষ্ট নহলেও, সমাজ  
হিচাপে হিন্দু যে যে নিচেই দুৰ্বল তাৰ চাকুৰ অধাৰ, হাতে ধাটে বজাৰে  
আলিবলৈ দোকানে পোহাৰে—সকলো ঠাইতে দিনে দিনে বক্টো বক্টো  
দেৰিবলৈ পোৱা যায়।

আইনৰ কথাকে নকৰ্ত, হিন্দুৰ মৈতে একে বাটৰ ওপৰত আৰ একে  
ৰকশৰ তত্ত্ব, আৰ একে নৈব পানী ধাই ভাবৰ দীৰ্ঘ দেৱা মুচলমান  
সহজৰ সমাজিক অবস্থাৰ ওপৰত বিজাই চালেই হিন্দু সমাজ কিমান দুৰ্বল  
সেইটো ফট-ফটীয়াকৈ তুলিব পাৰিব।

তেওিয়াই তেওিয়াই দেখা যাব, এখন হিন্দুৰ ওপৰত যদি আন কোনো  
প্ৰাণৰ যাহুহ এখনে অহায় অত্যাচাৰ কৰে, অসৰ্ব হিন্দুৰে তাই

ମୌର୍ୟର ଉତ୍ସାହିନ କାବେ ଏଥିରାବ ହଥେ ଚାଇ ସାକେ । ଅସଂଖ୍ୟାବ ଶୁଗରତ ଅଭ୍ୟାସାବ ହୋଇବା ଦେଖିଓ ଡେର୍ଟିବିଲାକ ବନ୍ଦମୁହୂର୍ତ୍ତିବ ଉତ୍ତେକ ନହର, ଡେର୍ଟିବିଲା ଗାତ ନୋହାରେ । ବରତ ଠାଇତ ଆକୁ ତେଣୁ ଏଥିଲ ଅଭ୍ୟାସାବର ଅଭ୍ୟାସାବର ଫଳୀଯା ହେ ହରିଲ ଅଧିକାର ଶୁଗରତ ବୈଜ୍ଞାନିକେହେ ଅଭ୍ୟାସାବର ବରତ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନେ କିମ୍ବ ତେଣେ ମନକେ । ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନ ଅଜନବ ଶୁଗରତ ଦିଖିଯୀ ଏଇନେ ଅଭ୍ୟାସାବ କବା ଦେଖିଲେ ଆମ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍ସାହିନ ହେ ସାକିବ ନୋହାରେ, ନିଷିଦ୍ଧ ହାନି ଲାଗିଲେ ନେଚାଇ ତଥାପାଇ ତେଣୁ ସର୍ବର୍ଷ ଭାତାକ ମହାର କରିବିଲେ ଆଗ ପାଇଁ ଏଡିଲ ଅଭ୍ୟାସ (inexplicable) ସ୍ମରି ଯେଣ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନବିଲାକ ପରମପରା ଲଗତ ପାଇ ହେବେ । ଏଠାଇତ ଅଳପ ଆପୋର ଶାବିଲେଇ ଗୋଟେଇଟେ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନ ମନ୍ଦିରର ପରମାନନ୍ଦ ପରମାନନ୍ଦ ପରମାନନ୍ଦ ମାତ୍ରେଇ ଯିଥେରେ ମହାମୁହୂର୍ତ୍ତି ଏକଶ ବରିବେ ତାଣେଇ ଏହି କଥାର ମହାମୁହୂର୍ତ୍ତି କରିବ ପାରି । ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନ ମନ୍ଦିରା ଆକ ଧର୍ମର ଗାତ ଏମେହୁରା ଦିବ୍ୟ ଏଟା ପୁଣ ଆହେ ଯି ଦେଖଗ ଜୀବିଗତ ଭ୍ୟାଗତ ମଙ୍ଗଳେ ପାର୍ବତୀ ଦୂର ଦେଖିବିର ଭିତରତ ଏଟା ବିଶାଳ ଏକପ୍ରାଣ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନ ମନ୍ଦିର ହଟ କରିବିଲେ ମନ୍ଦିର ହେଛେ । ମେଇବେଳେ ଭୁବନୀ, କାନ୍ଦୁଲୀ ଆକ ଚାନ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନର ଲଗତ ବଡ଼ାଲୀ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନର କୋନୋ ଅମେନ ନାହିଁ । ଅଦିଶକ ହଥେ ଡେର୍ଟିବିଲାକେ ଧରି, କବେ ଏକେହି ପରେ । ହିନ୍ଦୁର୍ଧର୍ମ ଆକ ହିନ୍ଦୁମହାତାର ଗାତ ଏଣ କିମ୍ବ ଏଟା ଦେବ ଆହେଇ ଗୋଟେଇଟେ ହିନ୍ଦୁଜୀବି ଗୋଟି ଥାଇ ଏଟା । ଏକପ୍ରାଣ ମନ୍ଦିର ହୋଇବ ସାଟିବ ଦିବିନି । ମେଇ ଖାଲେ ଏକେ ଧର୍ମାବଳଦୀ ହେ ଏବା ହିନ୍ଦୁ ଆକ ଅଭ୍ୟାସାବ ହିନ୍ଦୁ ହେଲେ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନ ପରମାନନ୍ଦ କରିବିବିର ଭିତରତ ଏକଳ କାହାର କାହାର ମନ୍ଦିର ହେ । ହିନ୍ଦୁମହାତାର ପାରତ ଧରି ବାଲି ଏକ ଠାଇତେ ଗୋଟି ଥାଇ ଆହେ କିମ୍ବ କାବେ ଲଗତ କାବେ ମନ୍ଦିର ନାହିଁ । ଆଟାଇବୋଦ ଠାନ ଠାନ, ଗାଇଗୋଟା । ହିନ୍ଦୁବି ଦିଶେଇ କିମ୍ବମାନ ବାଲି ଡେର୍ଟିବିଲାକେ ହେ ଯାଏ, ଲଗର ଅନ୍ଧର୍ଯ୍ୟ ବାଲିବ ପରା ମିହିଟେ ଏକବିକେ ମହାର ମେପାଥ ।

କାହାରୁ, ଦେବାଳେ ଇତ୍ୟାବି ପରମର ସମ୍ବନ୍ଧ ମେଇବେଳେ ଉତ୍ସମବତ ଯୋଗ ଦିଯା ମାତୃହ ସଂଧ୍ୟାଲେ ଚାଇ ଦେବା ଥାଏ ମେଶ ଗୋଟେଇଥିନ ହିନ୍ଦୁବେ ଭବା । ସର୍ବଦୀ ନାହରେ

ବ୍ୟାନ ସଂଖ୍ୟାଧିକ୍ୟ ଦେଖି ହିସ୍ତ ମାତ୍ରେ ଏକାଙ୍ଗ ପେଟେ ପେଟେ ଏକେବି ଘୋଷନ  
ହୁଅ କରେ । ହିସ୍ତ ଚିନ ନୋପୋରା ବିଶ୍ୱାସେ ଥର୍ତ୍ତୋ ହିସ୍ତ ଏବେ  
ବ୍ୟାନ କେତ୍ଯାବୀ ଅଳଙ୍କ ଭାବେ ଅଛନ୍ତି କରେ । କିନ୍ତୁ ହିସ୍ତ ଚିନ ଗୋଟିଏ  
ଦ୍ୱାରେ ବେଳ ଦୁଲ୍ହଣେ ଯେ ଏହି ସଂଖ୍ୟାଧିକ୍ୟ ଏକେ ମୁହଁ ନାହିଁ ।

এটা কাউন্টী কোনেবাৰক মাহুব হাতত ধৰা পৰিলে মিহিৰৰ ভিতৰতে  
মুখ্য কাউন্টী গোট ধাই কোঢ়াল কাৰি তাৰ বিশেষত মহান্মুছতি অকাখ  
কৰে। তাক উজ্জ্বাৰ কৰিবলৈকে যথাসন্তু নিমিত চৰাই-শক্তি আৱোগ কৰে।  
মাহুবে কোৱা শনিবেই, আৰু বক এটা বাবে ধৰিবলৈ গৰকৰোৱে তুমা মূধ্যন  
হৈয়েই বহুজ্বালকে বামৰ পাছে পাছে দেখো ধৰে! ইতোৱ আৰোৰ পাতো বি তুমু  
চৰে, হিন্দুৰ গাতো দেই জ্ঞ নাই। হিন্দুমাঝ হৰ্ষল মহৱ কিয়ো!

অতি পুরুণ কালবেশেরা হিন্দুগাতি দুর্বল ; কোনো সময়ত যে অবল আছিল  
এবং কথা বিশ্বাস করিব যদি নেয়ায়, কাবণ হিন্দুগাতিয়ে গোয় কোনো পরাক্রমী  
হিন্দু আতিব আক্রমণেই অভিবোধ করিব পৰা নাই। হিন্দু যত শৌখ্য  
রোধ সকলো আপ্যকলচতুরে প্রকাশ পাইছে; উদাহৰণ একমে মহাভারতক  
এবং কথা উৎসে করা যাব পাবে।

‘বৰাই বজাই’ মহামুক্ত লালিছে অগ্রত ওচৰতে হিন্দু গৰকে নিয়ন্ত্ৰণে মাটি  
‘মাই আৰ্জে’ এনেধিৰ কথা কৈ বিদেশী ভ্রমণকাৰীসকলে হিন্দুৰ ঔষংসা  
বি বৈজে। গোৱ দুৰ্দল দৃষ্টিবে যই কিন্তু ইয়াত প্ৰশংসাৰ বোৰ্গ একো  
নেৰোৰো। আটাইবোৰ হিন্দুৰ দেশৰ ভাস চেতোত কোনো interest নোলোৱা  
দৰি বৈধেৰে নিয়ন্ত্ৰণে। \* পৰ্যায়নত পৃথিবীৰ যুক্তিৰ মুছন্মানে ভৱতৰ  
পিশৰত সহাহৃতি দেখুয়াই দি খবে একপ্ৰাণতাৰ পৰিচয় বিছে, হিন্দু আত্মো  
কোনো কাৰণ উপলক্ষকে কেতিয়াৰা হেনেন্দৰে একপ্ৰাণতাৰ পৰিচয় বিছাক  
কোনো মুষ্টাট ইতিখাসত আছে বুলি কৰ মোহাৰোৱা। ইউৰোপৰ মহমো

\* ଶେଷର ଏହି ସାତମେ କୈତେ ଏହି ବିନିମେ ଆମରିବାର ତତ୍ତ୍ଵାବ୍ଦୀ । ଏହି ବଳାର ମଧ୍ୟ ଦୂରେ  
ଦୂରେ ବିନିମେ ହିଁ କୁଳର ମାତ୍ର ତଥାଇ ଏକା ମାନେ ଜିଲ୍ଲା ଦେଶର ଦୟାମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟର ପି  
ଲାମା ନୋଟୋଟୋ ନେବଲ, ବର୍ଷ ଶୋଭାଟୋହା । ମେଇଟୋରେ ହିଁନ୍ଦୁନଗର ଅନ୍ଧାର କାର୍ଯ୍ୟର  
ପରିପାତର ଅଧିକାର କରେ । ମେତା ଯୁକ୍ତ ଲାଇବେ, ବିଶ୍ଵୋରେ ଆଖି ଦେଖ ଆକ୍ରମ କରିବେ, ଯୁକ୍ତ

१८०२।] हिन्दू समाज दुर्बल किया।

দেশৰ বৰা প্ৰজাৰ নিবৰ দৰ্শ এবি Holy war-তত বোৱা পিছাৰ অলগ  
প্ৰয়োগ ইত্বাবি ইতিহাসত পোৱা যাব। কিন্তু লক্ষণশূন্যী হিসুৰ বি  
চিত্তত বংশুয়ীয়া হিসুৰ থা মেদেৱোৱা! কিয় এনে? এই প্ৰবৰ উত্তৰ নামা ক  
মনুষৰে মানবকে দিব। কিন্তু combination-আৰ আভেডেই যে হিসুৰ  
এই দুৰৱৰাব থাই খাব সেইটো বোধকৰবে। কোনো বিজ মাহেই হই  
কৃষ্ণ মোহৰে। হিসুৰে Organised ভাৱে গোটা খাবলৈ আপিটকে  
লিপ্তা নাই। হিসুৰ ভিতৰত Organisation একেৰাৰে নাই বুল কৰ নোৱ  
তো; কিন্তু সেই Organization আৰি, অৰহাবেৰাৰ নামাপ্ৰকাৰে কেৱল  
কুসুমুক্ত আৰ কোনো প্ৰকাৰেই বৰ্তমান সময়েৰাপোনী নহয়। দেশ  
কৰ্ম আৰ প্ৰাৰ্থনা চাই এচচিত আইনবিধিৰ আৰম্ভক সতে সংঘাতৰ বিৰুদ্ধে  
হই বাব চলে। যুক্ত কেৱল শক্তিপূৰ্বক সেনা সংঘাপনলৈ চাইহে সেনাপতি  
নিষ্ঠাৰ দেসা পৰিচালনা আৰ সংঘাপন কৰে। আপিটকালি “মটৰৰ  
কৃষ্ণ” “গ্ৰামৰেণ্ডেন” আৰ “ভালনাৰ” লগত কলমগত ছুটত উঠি অবিহৃত  
কৰিবলৈ ঘোষাটো নিচেই অশোভনীৰ। কেইটোমান হৃষিকিলিত  
প্ৰিয়তত সৈঙ্গায়ী যুক্ত দৰিদ্ৰ নজনা বহুমুখী সাহীয়গ আৰ বলী সামুহক  
কৃষ্ণ মটৰৰ উপাদানৰ বাবি বাবি।

বৈষ্ণবেক “ইংরেজ আতির হাতত গটাই গলো” শুনি কৈ গৈছিল।  
১৯৪৭ আতির তেওতে নিরাপদ্যা বৈষ্ণবেক আৰু বৈষ্ণবেক অৱ বৰ দি দক্ষা কৰিছিল। কিন্তু হিন্দু আতি বা সমাজ এটা “পিণ্ডীকা শাঙ্ক”; ইংরেজ ওপৰত নিষ্ঠিত কৰি উকোকে কৰিব নোৱাৰিব। ইউোপৰ সমাজ কিন্তু তেনে নহয়।

হিন্দু সমাজৰ মূৰ আছে, হাত আছে, ডৰিত আছে, কিন্তু এইটো এটাইবোকে গোটাই এটা গোটা পা কৰা বৰ মৰকৰাৰ হৈ পৰিবেশ প্যাত ভাৰতবৰ্ষীয়া খালে সুৰক্ষা জিনিষভোৱাক দেখায়। সেই হিন্দু সমাজ আৰু নিষ্ঠুৰ হিন্দু চৰালৰ ভিতৰত সাৰাংশিক সহাহৃতি থকা উচিত। তিথামা হিন্দু সমাজটো বে আৰু পিণ্ডী পাহাত আছে গোটো অত্যোক হিন্দুৰে অনুসূত কৰিব পাৰিব গালে। অত্যোক মৃগামানে আমে বে ন্যায়া সামাজিক প্ৰক্ৰিয়াত দোকানোৰে তেৰিবিলাক কি চৰুৰে চাৰ মেহেটো বৰাবৰ দৰিদ্ৰীত আছে।

১৯৪৮ গোটোবোৰ মৃগামান কাইছে তাক সহায় কৰিব। সেই বাবে পি বৰত হিস্তুটোকে বেছি সাহীয়াল। নিচেই হৰীয়া ইংৰেজ এটাই ও আমে পি গোটো

১৯৪৯ ইংৰেজ সাধায়ৰ শক্তিয়ে ন্যায় কথাত তাক সহায় কৰিব। সেই বাবে অৰোম দাহ। বিশ্ব অত্যোক হিন্দুৰে পেটে শেষে সুজো তাৰ সমাজে চৰি

১৯৫০ নমত। কামেই ন্যায় কৰাবো সি নিৰ্মিতে আৰু বাবিলৈলে সাহ অ্যালেক্সেণ্ডৰ। হিন্দু বৈশিক ওপৰিলাক আনন্দটোক নিষ্ঠুৰ; হালিব শা

১৯৫১ কৰিবিলৈল দোহাত এবে হল; বিশ্বৰে হিন্দু শাস্ত্ৰ principle-অৱ এলে কি নাছ; এটাইত সিজা কোহা পাপ শুলি কৈছে, আন ঠাইত আছো

১৯৫২ রাজধানী” দ্বাৰা কোৱাত পাপ নাট শুলি কৈছে!! এটাইত হিমে তৰিয়াহৰ দৰে বৰাহৰ কৰিবলৈল পিৰিহৈতে আপনি কৰা উচিত নহয়।

১৯৫৩ লঙ্ঘীকৰণে পুজা কৰিবলৈল কৈছে, আন ঠাইত আলো পেৰিবিলাকৰে এবিব। সকলো বাদসোকে এইধৰে সন্ধাননদী কৰা যাব পাৰে।

১৯৫৪ ভাবোৰে আৰু আমাৰ শাস্ত্ৰৰ সহায় কৰি মোৰা বৰ সহকাৰ। হিন্দু বাদসোকে আৰু আমাৰ শাস্ত্ৰৰ সহায় কৰি মোৰা বৰ সহকাৰ।

১৯৫৫ হিন্দু সমাজৰ কাও-কাৰখনা বৰ্ষুবিকলে বৰ অস্তুত আৰোহী। কিন্তু সেই চৰালে যাবি গ্ৰীষ্মাৰ বা মৃৎ পৰি তৰুৰ মাল বাহুহৰ এবে ওপৰৰ ধৰণ মালুৰ লগত মহান্তুতিৰ সৰোবৰে এবিক আৰু পূৰ্বৰ বৰে বিশ্বে নেবেন্দুৰাই। এইধৰে আৰোহী আশী পাৰ শুলি এনে সাহায্য কৰিবলৈল হোৱা অৰ্থিত।

১৯৫৬ বেছাত পুঁজীৰ বা মৃগামান ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰিছে। তেৰিবিলাকে এলে সমাজ হিতেৰো উক্ষেত্ৰীৰ মাহৰে উপলাভ নিষ্ঠেৰীৰ মাহৰে লগত সম্পৰ্কত।

১৯৫৭ হিন্দু সমাজ যে কিমান হৰ্মল হৈছে তাক অত্যোক বিজ লোকে আনে।

সমাজত সমাজব-ঠৈ অবিকাৰ কৰিব নোৱাৰি পৰৰ সমাজৰ অপ্রয়োগ হৈছে।

১৯৫৮ তিলেৰ মাহাহৰী নাই। নিষ্পত্তিৰ শক্তিৰ পৰিচয় পি নমঃশুন্মুই নমঃ শুন্মু-

১৯৫৯ তলে মাহাহৰীৰ হৰ শাবিব গালে, তেহে মাহাহৰী। হিন্দুসমাজে অইনক যে

নৰেই নিখৰ সমাজৰ মাহুহকো এই দৰে এবি পতিয়াই ধাকিবে শেষত নিষ্ঠুৰ

১৯৬০ অধিষ্ঠিত নাটকিকা হৈলৈ।

১৯৬১ শাবিত কথা লৈ হিন্দুৰে যিবোৰ মিছা অহহাৰ, কৰে তালৈ চাই হতত প্ৰত্যুত্ত

১৯৬২ হৈছি উচিত। যামুনে গলত ওপৰি থাকে, কিয়োৱা, তেওত শুন্মু নহয়। পৌৰূখোপা পিষা

১৯৬৩ বৰে গলত মুলি থাকে, কিয়োৱা, তেওত মুগুলমান নহয়। পৌৰূখোপা পিষা

১৯৬৪ পৰিৰ ভক্তভূমলে নিখৰ বৰ প্ৰেত শুলি ভাবে; কিন্তু বৰাবৰ চোৱাৰ বৰ্ষীৰ বৰ্ষী

১৯৬৫ কোনোয়ো তেৰিবিলাক কি চৰুৰে চাৰ মেহেটো বৰাবৰ দৰিদ্ৰীত আছে।

১৯৬৬ সকলো বৰে কৰে৬। বৰে জাবে। নাপিতে ধোৱাক হৈছে, ধোৱাই নাপিতক

১৯৬৭ হৈতে হুঁড়োৰো ভাই শুলি। কৰে৬। বিশ্বেন্দো নাই। কেৱল অকৰিমিলা বাবে সদ।

১৯৬৮ হৈতে হুঁড়োৰো ভাই শুলি বৰ নোৱাৰি।

১৯৬৯ হিন্দুৰে হুঁড়োৰো ভাই শুলি।

১৯৭০ সমাজৰ উত্তিৰি কৰিব গুলিৰে ইয়াৰ ভিতৰত এটা সাম্য (de-

১৯৭১ সমাজৰ উত্তিৰি কৰিব গুলিৰে ইয়াৰ আৰু তাকে কৰিবলৈল হৈলৈ নিষ্ঠেৰীৰ সম-

১৯৭২ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল। কোনো এজন ধোৱাই যিবি ঠিক নিষ্ঠ-

১৯৭৩ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল। কোনো এজন ধোৱাই যিবি ঠিক

১৯৭৪ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭৫ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭৬ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭৭ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭৮ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭৯ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮০ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮১ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮২ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮৩ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮৪ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮৫ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮৬ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮৭ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮৮ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮৯ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৯০ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৯১ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৯২ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৯৩ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৯৪ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৯৫ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৯৬ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৯৭ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৯৮ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৯৯ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯২০ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯২১ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯২২ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯২৩ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯২৪ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯২৫ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯২৬ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯২৭ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯২৮ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯২৯ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৩০ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৩১ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৩২ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৩৩ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৩৪ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৩৫ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৩৬ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৩৭ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৩৮ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৩৯ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৪০ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৪১ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৪২ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৪৩ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৪৪ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৪৫ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৪৬ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৪৭ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৪৮ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৪৯ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৫০ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৫১ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৫২ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৫৩ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৫৪ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৫৫ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৫৬ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৫৭ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৫৮ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৫৯ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৬০ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৬১ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৬২ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৬৩ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৬৪ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৬৫ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৬৬ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৬৭ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৬৮ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৬৯ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭০ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭১ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭২ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭৩ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭৪ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭৫ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭৬ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭৭ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭৮ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৭৯ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮০ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮১ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮২ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮৩ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮৪ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮৫ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

১৯৮৬ অ্যালিক উত্তিৰি গুলিৰে আনিব পাশিল।

মসজিদ উচ্চশ্রেণীর মাঝে বেথা পোরা বাধাৰ কৰি তেলবিলাকৰ মনত প্ৰাণীৰ প্ৰাণীকৰণ কৰিব মোৰা কৰি আছে? আহক আমি সকলোৱে এত  
বিব পাবে। উচ্চশ্রেণীৰ মাঝে এইদেৱ দোষ কৰা দৰি শুধৰাই দৰ আৰু প্ৰাৰ্থ হ'ব নিমিত্তে চেষ্টা কৰোঁ।

ଆଜି ଆକ ଧ୍ୟ ସମ୍ପର୍କରେ ତୁଳ ଦୀପାଖୀରେ ମର୍ମମାନ୍ୟାନ୍ୟ ହିନ୍ଦୁର ଯନ୍ତ୍ର  
ପତ୍ର ମଞ୍ଚରୁ କଲେ ଉଦ୍‌ବାଲ ଶେଳର ଲାଗିବା । ତେବେ ହିନ୍ଦୁର କିତ୍ତବିଜ୍ଞାନ ଲାଇୟେ  
ଏତ୍ତମାନ୍ୟର ହବ । ଆମେବିକାର ମୁକ୍ତିବାଧୀର ଏତମ ମାନ୍ୟର ମୁଚିର ଲଦାର ଗାତ୍ର  
ମନ୍ତ୍ର ଥାକିଲେ ତେଣୁ ନିମିତ୍ତ ଯୁକ୍ତିବାଧୀର ମାତ୍ରାପତି ହସବ ବାଟ୍ ମଞ୍ଚରୁ ଧ୍ୟ  
-ନ୍ତି ହିନ୍ଦୁମାନ୍ୟକ କିଛି କମିବାର ଲବାହି ବାଟ୍ଟିଛି ହସ ପୁଣିଲିଖେ ମର୍ମମାନ୍ୟ । ହିନ୍ଦୁମାନ୍ୟ  
ଏକ ସ୍ଵର ଅନୁମରି ଜାତି ବିଭାଗ ହସ ପାଦବେ ନୋହେ ମେହିଟି ଭାବିବି  
ନିମ୍ନ ଜ୍ଞାନ ଓତ୍ର ଚାପି ଆହିଛେ ।

ମହାଶେଷକ ଆମି ମନ୍ଦିରରେ ଥାନୋ ଯେ ଅକ୍ଷ ଦୟାର  
ଆମାର ଶାତ ନାହିଁ । ଆମି ଇହା କବି ଯାମୁଖ ବା ଚଞ୍ଚଳ ପଦକ  
ପତ୍ରମୋରାବେ । ତେବେଳେ ମାରୁଦ୍ଧର ଜୀବିତର କଥା ଉପରେ କବି କୁଳାଳ ଆମି  
କବି ବିଜ୍ଞାନାନ୍ଦର କଥା ନାହିଁ । ହିଏଣେ କାହା କବି ଚିନ୍ତନ କାହାତ ହିଲୁଗି  
ବିଜ୍ଞାନାନ୍ଦର ତେଣେ ଦେଖିବ ଶକ୍ତ ଆମ ମନ୍ଦିରର ଶକ୍ତେ । "ଆମି ମନ୍ଦିରରେହି ତିନି ଏକ  
ଅନ୍ତିମ ସମ୍ମାନକାରୀ ହେବାକୁ ଦେଖିବ ଶକ୍ତେ ।

କେବେ ମନ୍ଦିର କାହାର ହାତ ? ଅମାର ଭିତ୍ତିରେ କୋଣ ନାହିଁ ଏହି ଭାବରେ ଆଜେ  
ସମ୍ପର୍କ କରୁଥିବା କଥା ମନ୍ଦିର ପରି କଥା ଉଚିତ । ମିଶନ୍‌ରୋଲି ଭିତ୍ତିରେ “ଜୀବିତ”  
କଟାଯାଇବି କଥା ଲେ ଯିମାନ “ଦୂରାଦୂରି” ଉଚ୍ଚ ପ୍ରେସର ଭିତ୍ତିରେ ମିଶନ୍‌ରୋଲି  
ହେଲ୍ପ୍ ଇନ୍ଡିପେନ୍ଡ୆ନ୍ସ ଅଧିନ ପଞ୍ଜ ହୁଏ । ଯା ନିଷ୍ଠବ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କିମ୍ବା କିମ୍ବା ମିଶନ୍‌ରୋଲି  
ଅନ୍ତର୍ଭାବରେ ବନ୍ଦର କଳକ ଆଚାର କରିବିଲେ ସବ ଦାଳ ପାଇ । କିମ୍ବା, କଳଦିନର ସମ୍ବନ୍ଧରେ  
ଏହି ବିଜିଳେ ତାର ଦଳ ଉଛି ହୁଏ । ଅଧିକାଳୀନ ନିଷ୍ଠବ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ  
ଭାବେ —

বাসন সমষ্টি নিচেই আলোচনী। হিমালায়াসকল, আমি যখন কাছে তার  
কাম করিব লাগীয়া আছি। বাবে কথাত সমষ্ট নিচাবে দিন অক্ষ আম  
আছি। নিজের দশ পদিয়াস সমাব আক দেশের করে আজোব্বস্মৰ করি  
মাটক। পৌচ্ছেন পুরিয়া যাইতে এব আগৈতে কামত শাত নিলে অমা  
মাদেন কাবির পাপি। গোটেইতো হিমালায়ে এক মুন এক পাপ

সক আৰু বৰ

କାନ୍ଦରେଟ୍ଟିଙ୍ ଉତ୍ସବ ଆମନ୍

દ્વારા મનુષ્ય (કલેકશન ટીવિઓનિયર)

ଆହି ଯତ୍କା କୁଣି ହେଲା ଦିନରେ କମାଳ

মাত্রানুর কাব্য : মোহ—মাঝে। এগুলোই।

• वैद्यकीयां (वैद्यकीय) ।

ଗୁଡ଼ିଯେକ ଚିନ୍ତାବ ତୋ ।

(二五)

କବି ଲୁହି ତିନି ସାତ ଦାର୍ଢି । ଇହାର ମାସେ ଶାୟର ଧର୍ମର ଦୋକାନର  
ଠେଳା କିମା କମ ମେଡ଼ିଆ ପରିବ ଆକ ଅନ୍ତରିବିଲାକେ ଉପରି ହଳ, ବୁଝେ ଥିଲା  
ଯୁଧ ତିର୍ପୁଶଳ, ପାଞ୍ଚଟା ଛଳ, ଏହି ମରେ ଏକୋଟି ଏକୋଟି ଛନ୍ଦେରେ ପ୍ରୋକ୍ଷଣି  
ମୁଖ ତୈଥାର କବି ଏକୋ ଏକୋଇମ ହେବାତାଙ୍କ ଶୁଣୁଥିବା କବାର ଗୁରୁତ୍ବି ଏକୋ ଏକୋ  
ଜନମ

କାବ୍ୟମାତ୍ରରେ ହସ ପାରାଜାଳ ଆକର୍ଷଣିତ ଶିଖିତ ପେତୁର ଦଶରେ ହସ ପାରିଛି  
ଏବେ ଯାମୁନାରାଜକ ଘାସାଇ ଯେତିଆ ବାଲପି ଅନନ୍ତ ଆପା କହିଲୁ ବରାବିଲାକେ ଧୂଳ  
ପଟ୍ଟି ବଲେ ଏବା ଦେଖିଲୁ ଧରିଲୁ, ଯେତିଆ ଯଥି ଯାମୁନ ଆକର୍ଷଣିତିବିନାମେବେ  
ଦୋଷର ବିନାମ ଉପରେ ହେ, ଶେଷ ମିତ୍ରାତ ହୈ ପୂର୍ବାବ୍ୟ କରି ଯୁଗମ ଦୁଃଖ  
ଦୁଃଖ

ପରେନକେ ତାରତମ୍ଯ ସଂଗ୍ରହ ଦ୍ୱାରା ବୁଝାଯାଏ ଅଛି। ଯେହି ଶିଳନ କେବୁଟିରେ ପରା ସମ୍ମନ କରିବାର ଆଜି କି ଶୁଦ୍ଧିର ଅବକାଶରେ ତିଆରେ ମନ୍ଦିରର ସମ୍ମନର ବିଷୟରେ ବିବରଣୀ ପରିଚାରିତ ହୋଇଥିଲା, ଯଦୀକି ପ୍ରେତିକ ମନ୍ଦିରର ତେତିରେ ଉଠି—ମନ୍ଦିରର ଆବଶ୍ୟକତା ମୁଣ୍ଡିଲା ହେଉଥିଲା; ଆବଶ୍ୟକ ଆମାର ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତର କର୍କଟରେବେ ମୁଣ୍ଡିଲା ଦେବାକୀ ପୋତା ଯାଇ

ପରିବାର କିମ୍ବା ଗର୍ଭବତ କାହିଁ କାହିଁ ପାରୀ, ଯାଇଲେଣ୍ଡ ପ୍ରଦିଷ୍ଟ ହୈବାରୁ  
ଏହି ମୈତ୍ରୋଦୀରେ ପ୍ରଦୂଷରେ ଦୈତ୍ୟ ଏକ ଛାଇତେ ବହି ଧର୍ମ ଜାନନ ଏକ ଶୋଧ  
ଅନ୍ତର୍ଗତ ପତାର ଅମାନ ଲୋକ ଥାଏ । ଏହି ଦେଶ ବ୍ୟାମୋଦେ କହିଯିବି ପୂଜା କରାବା ଏ  
ପୋରା ସଥି । ଶ୍ରୀବାମତୀଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦୈତ୍ୟ ଦୈତ୍ୟ ଅଭିଭାବ ଦୀର୍ଘବର୍ଷ

ମୁଖ ପାଦର ହେ, କାନ୍ତିକର ନର୍ଯ୍ୟ। ଶ୍ରୀମତ୍ତୁଚନ୍ଦ୍ର, ଦିନ ଦିନ ବାହୁମନ ଜଗିଛି ବୈଷ୍ଣବ  
ଆମ କି ଥୋଏ ଶୁଦ୍ଧମନ୍ଦିର ଚନ୍ଦ୍ରଲୋ ଏକବିରାମ ଦେ ପରିବିରାମ। ଚନ୍ଦ୍ରଲୋର ଦୈତ୍ୟ  
ଗତ ଆମ ଏକେ-ପତ୍ରରେ ଏକେ ମନେ ଥୋଇବା ଅମ୍ବାହୀନ ମୁଦ୍ରଣେ। ଏମେ ଅରତିବାନୀ  
-୩- ନାମକରଣ ଶ୍ରୀମତ୍ତୁଚନ୍ଦ୍ର ଚରିତରକୋ କଳିତାତି କରିବିଲେ ଚେଷ୍ଟା ଦେଖା ଯାଏ। (ନାମକରଣ)

ଏଥେପାରିବ ଦେଖିବ କାହାମୁଣ୍ଡର ନିମିତ୍ତ ଯୋଗୀ ଲଶ୍ମୀପାତ୍ର ସେ ତାର ଚାଲ କି । ଏହାର ମନ୍ୟମରମନ୍ୟ ଦେଖା ଯାଇ ଯେ କିଛିମାନ ଦିନ ସମ୍ମରଣ ଆବଶ୍ୟକ ହେଲା । କୁଳପତିଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକ ବାଢ଼ିଛି । ତାର ପିତାଙ୍କ ମହାକାରତତ୍ତ୍ଵ ଦେଖା ଯାଇ ଯେ ସମ୍ମରଣ ଆବଶ୍ୟକ ହେଲା । ଏହି ସମ୍ମରଣକଂକ୍ରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ମହା

প্রাপ্ত, ১৮০৫। ] গুটিনিয়েক চিন্তাব টো।

যামুনা ঘরে হোম করি দক্ষিণা প্রথম করাব থাবাই ধৰ্মক যে দোকান আছি—  
তাই তার বিকলে শ্রীকৃষ্ণই যে দ্বোৰ অতিবাস করি নিজ বৈষ্ণবদেশে চলে—  
বলে যে চেষ্টা করিছিল তার অমান দোতাতেই পোৱা যাব। যথা “প্রস্তুত  
হৃষি ইতিহাসে বলগ্নি বৎসো জনাঃ। উত্তেন অভ্যুত্থামি ন চ সর্কাঃ”  
অভ্যুত্থাম কৃতানাং পৰ্ম অবচেনৎ কৃতম।” ইয়াতেক আৰু  
ক্রিয়াকাঙ্গের নিম্না কি হব পাৰে? ধৰ্মৰ মানি হলেই যেতিপি  
পুনৰ্বৃত্তি

মধ্য সংস্থাগুলির কার্যবল নির্মাণে উন্নয়নশাস্ত্রক পদক্ষেপ, ১৫  
ও যাই মহাশূলকবিলাকে পৃথিবীর সামর আতিব ক্ষিতিজত নষ্ট কর্তৃ সংস্থাগুলি ত-  
বিল হবে, তেওঁগুলির সমূহ মানব জাতিকেই সমৃদ্ধী করি দে-  
য়ে, যা যাই একেকে নির্বাচে, এই কারণে তেওঁগুলো জাতীয় শৌধৰ এন্ড  
বেলাশিলক, যথ বাস্তবপরতা, পৰ জ্ঞানতত্ত্বা আৰু "সংস্থৰ" অভিভাৱি-  
ণাই হই সেই জাতিকেই যে সমস্ত হই পৰে আৰ অৱগুণ ভুল নাই।  
জ্ঞানতত্ত্বপৰা অসমীয়া জাতি শৈশববদেবৰ কৌতুন্তেই অগ্রহান  
কৃতি হউলি গোৱা যাব যে—“মোহোৰ ভক্তিৰ সৰি, নকৰিবা চিতাৰ; তাৰ চ-  
ণ মডে একাকাৰা!” ইয়াৰ মানে কাজো শৈশবক চতুৱ কৰি বাধিৰ স্মৃতি  
নাই, যাবাবো বামুখ কৰিবহে ছিছে। আৰ ধাৰিৰ দোকান পাতি সুজাৰি

ଶ୍ରୀଦିଲାକବ ଜୀବିକାର ସାଟ ମୁକଳ ହେ ପରେ ତୁମ ତାମ ମାତ୍ର ଦୈତ୍ୟର  
ଶ୍ରୀଦିଲାକବ ଯିବି ନାହିଁ ଦିଲା ଛନ୍ଦମେ ଭାଗଧାର ଆଶ୍ରମକୁ ଆପି କରି କୋଣେ । ୫୩୨—  
ଶ୍ରୀଦିଲାକବ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟରେ ଅକ୍ଷେତ୍ର ଯିହେ-ତଥିରେ ମୁହଁ ଏହି ପୂର୍ଣ୍ଣ ୫—  
ଶ୍ରୀଦିଲାକବ ଯିବି ନାହିଁ ଦିଲା ଛନ୍ଦମେ ଭାଗଧାର ଆଶ୍ରମକୁ ଆପି କରି କୋଣେ । ୫୩୩—

ଏହି ଦେଶମାନ ଥିଲେ । ଏହି କାରଣେ ଶ୍ରୀକୃତେ ଆଦି କବି ଅଗତିର ସାହାଦୀର  
ପାଦପଦ୍ମରେ ଏକ ଯାତ୍ରେ କୈ ହେଲେ ଯେ “ଭୋର୍ ସୁଲି କରେ ଅଗତ ଭଧି, ଅତିମାତ୍ର କୁ-  
ଳେ ଦେହରୁ ପୁଣି, ଯକଟେ ଅନ୍ୟ କୁଳ ବସନ୍ତି ।”

ଦେଇ ଦେଇ ମହାକାଶର ଅଭିଭାବର ସମ୍ବନ୍ଧ ଧିନିତ ଯେଇକୋନୋ ଆଜିମ କିତନରେତେ

ପ୍ରାଚୀଯିତର ଉପହିତ ହୋଇଥାଏ ମାନେ ଓ ଆଜି ଏକେ ନୟ କେବଳ ବୁଦ୍ଧିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦତ୍ତ  
କରି ଦୋକାନ ବର୍ଗ କରିବ କାହିଁ ମାନେନ୍ତି । ବୈଦିକ କବି (ବୁଦ୍ଧ) ବିଶ୍ଵାସ  
କରିବ ଏକେ ଏକୋଲେନ୍ ଅର୍ହତିପୁ ଡିଟ୍ରିପ୍ ଆଜି ଛନ୍ଦରେ ଏକେ ଏକୋଟି  
ବସନ୍ତ ମର ପାଇବି ଏକେ ଏକୋଲେନ୍ ମେଦାତତ ପଟ୍ଟା ଲାଗଇ ଥର୍ବ କବି ହ୍ୟ

ব্যাপি কোথ কৰি আছিল আৰু একে একোনো বাজাৰ পুৰোগত  
বোলাই আছিল। দেওয়া তথ্যান অন্তৰ্ভুক্ত নিজ বৈশ্বত ধৰ্ম আচাৰ বৰি  
বৈষ্ণব জ্ঞানাকাঞ্চনকৰিৰ পৰ নহয় বৃহিয়ে দৰিদ্ৰে ডেওয়া ভাৰতবৰ্ষত  
মেই সম্বৰত মহা পৰিবৰ্তন হৈল। পূৰ্বীযৰ সৰ্বৰ দুৰঘো পঢ়ি চালে  
দেখো যাব যে, পোনতে মহাকৃতিবিলাক দৰ্শন পোৱানী স্বামূলৰ পঞ্চত  
বিলকে অধ্যাত বৰিলে ও বৰণ বিহাসী মুহূৰ্বিলকে তেনে লকবে। এই  
পিণ্ডিতে আৰম্ভবদেৱৰ শক্তি উৎসেৰ গুৰি কোৱা ভক্তবৰ ফুৰু আজি মনত  
পৰিব হৈ—“বৰ হাত কাজেৰ তেনে হাত হৈব।” আৰু মাঝিৰিয়ানুপৰ বেটো হ’বো,  
বৰালি সহজি বৈল। “পুষ্টি বলিয়া পাৰিবে পাছিবে বৰ।” এই কৰকাৰিৰ  
মানে এই যে আৰম্ভবদেৱৰ বাৰ শক্তি আপৰত অসমীয়া কাৰামে আজি তাৰ  
পৰা ফলি এখন পৌঁজি কৰিবলৈ। মহাকৃতিবিলক দৰ্শন কৰি বীৰ্জন থোঁ।  
বাৰ শক্তি আপৰতবৰণা তেব হাত হৈ কৰি এই কীৰ্তনবৰ্ধেৰ পৰ্যাক বৈ  
বৰালিকল ভাবে ভাবে পঞ্চত কলানী আৰু অভিভাৱী মাহুৰে এহে  
নকৰিবলৈ, অৰ্হৎ মহা পূজীয়া বৈষ্ণব সৰ্বত মনে ভাবে ভাবে পেতেলোক  
সহকি বল। কিন্তু পুষ্টি খৰিহৰুক আমে দৰে গৱে মানে দুঃখীয়া সক  
মহাকৃতিবিলকে মেই ধৰ্ম অৎশ কৰি মহাকৃতিয়া—বৈষ্ণবত্ত-কলিব  
গাহে গাহে বল। এইবেৰ কলত ধৰ্ম ইতিহাসৰ পৰি উকিল চামালে গলে  
লাগ গলকো আভিৰ মহাপুৰুষবিলক পিলগুৰা পোনতে সক মাহুলিকক  
দেবিত্বে পাবা, পিলে সৰ্বত ভেলেবে বলো হৈ মেই সক মাহুলিকেই জৰিব  
ভিতৰত ভাবে মাহুৰ হৈ পুজীয়া হৈ গৰে। কি দুৰ্দৰেব ইতিহাস  
কি ইন্দ্ৰু সৰ্বত ইতিহাসক কি দুৰ্বলত ইতিহাস হৈব সৰ্বত ইতিহাসকেই  
গৱে, একে কলাকেই গৱে পাবা। পাঠ্যবৰ্ণ গৱেব পৰিতে কেজৰামান  
মনোগুৰুৰ পথা, ইন্দ্ৰু বৰ্ষ অহৰৰ পৰিতে কেজৰামান পোলাম চাকৰ আদি,  
বৃক্ষপৰ্য অহৰৰ পৰিতে কেজৰামান মালিত আৰু শোমান মাহুৰ। এইবেৰ  
ভৱৰান পৌত্ৰৰ পৰিবৰ্তন হৈব অহৰৰ পুত্ৰো কেজৰামান পদবীয়া বাৰা আৰু  
কেজৰামান ভৱালো জোৱালী আছিল। এই পৰিবেশৰ দলকে লাগত  
লৈ কৰয়ান আৰুকৰই দেওয়া ভাৰতবৰ্ষত পূজুনি কালত ধৰ্ম পঞ্চাৰ কৰিবলৈ  
ধৰিবলৈ হৈশি। আহুক গোনে অবৰাব দুলি পৰিকৰ হি নৰিবজিলেই

ତାର ବାହିରେ ଶୈଳୀକ କଣ ଦେ ପାଇ ଦିଲ୍ ଫୈଲିଲ ତାର ଅନ୍ତ ନାହିଁ। ଶୈଳୀକ ଓପରଟ କମ୍ପ୍ସ୍ ଅଭ୍ୟାସିର, ଅବାସକର ଅଭ୍ୟାସିର, ଶିଳ୍ପାଦିବ ଅଭ୍ୟାସିର ଆଦି, ମଧ୍ୟରେତ ଘୋର ଯୁଗ, ଅନିକି ବିଦ୍ୟାତ ମହାକାଵ୍ୟତର ଯୁଦ୍ଧ-ମୂଳ ଥିଏ ଯେବ ବୋମେ ଶୈଳୀକ ଦେବାଲିଙ୍କ ଲୋକେ ଯାମାନ କବାର ବୋମେହେ ଦୈତିଲି । “ନିର୍ମିତାଗୀ ଭବ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ” ପାଇଁ କେତେ ନିର୍ମିତାଗୀ ମାଧ୍ୟମ ଛାଇଲା । ପାଞ୍ଚବ ବସାଇ ବାରଷ୍ୟ ଯତ୍ନ କବୋରିବ ମାନେବ ଓଜି ଏବେ ମାଛିଲ, ଶୈଳୀକର ପରିତ୍ରି ବୈକ୍ରମ ଧର୍ମ ଆଚାର କବି ନମାନ ସମ୍ବନ୍ଧ କବାର ଭାବ ମାଧ୍ୟମ । ଯୁଦ୍ଧିତିବ ବାରଷ୍ୟ ସାହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସ୍ଥାନୌଡ଼ିକ ବାରଷ୍ୟ ଯତ୍ନ ଶୈଳୀକ ଅର୍ଯ୍ୟାନ୍ତରେ ଯଥାମ କବୋରାବ ପୌଟିଲେ ମହାକାଵ୍ୟତର ଯୁଦ୍ଧ ପ୍ରତିଶାତ ତାତ ହୁଏ ନାହିଁ । ଯେଇ ନଯନ୍ତ୍ର ବୈଧିକ କର୍ତ୍ତା ଆଚାରି ସବହାରା ବାରୁ ଦେ ଶୈଳୀକ ବିଗଳ ଛାଇଲା ତାମ ଅମାର ଶୈଳୀକ ମାନ୍ଦିର ଶୁର୍ମାଣୀ କବିର ହାରାଇ ଆଚାରି କବୋରାଇ ଯଥେଷ୍ଟ । ମାତାବ ଯର ସହି ପରମ ଡାଲି ମର୍ମିତିକାଳ । ଶେଷ ଶୈଳୀକ ଧର୍ମଟ ଯଥ ଲାଭ କବି ମେଇ ତାତ ଭାବର ଆଧ୍ୟ ଆତିକ ଶୈଳୀରେ ବୀର୍ଯ୍ୟ ବେଳ ବିଜ୍ଞମେ ପୃଷ୍ଠୀର ଭିତରର ଅଭୁନ୍ନୀର କବି ଗ୍ରେହାଇଲିଲ ବେ ତାର ହୁଏ ନାହିଁ । ଏଇବେ ପିଟିକି ପିଟିକି ଚାଲେ ଗଲେ “ଦୟା ଯଦା ହି ଧୂର୍ମ ମାନି” ଉପରିହିତ ହୈଲିଲି ଅର୍ଥାତ୍ ଭାବରୀର ଆଧ୍ୟ ଆତିଯେ ଏକତା ହେବାଇ ବିଶ୍ଵଳ ହେ ପରିହିତ ତେଜିଲାଇ ଏକୋଏକୋଟି ମହାଯୁଦ୍ଧର ଆଭିର୍ଭାବ ହେ ଭାବର ଆଧ୍ୟ ଆତିକ ନତ ଲକ୍ଷ ଦି କଲି ଯୁଗ ହେବାଇ ମତ ତେତା ଧାର ଯୁଦ୍ଧ କେବାରେ ଆନିଲିଲ । ଏଇବେ ସମୟେ ମମେ ମମାର୍-ସଂଖ୍ୟା ହେ ଭାବର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଯଥ ବଢ଼େଇ କାର୍ଯ୍ୟକେଇ ମତ ତେତା ଧାର ଯୁଗ ଅହ ଆକ ମମାର ପତନ ଅତ୍ସୁକେଇ କଲିଲୁ ମିଳି ବିନ ବୋଲେ । ଏଇ କଲି ଯୁଗକ ଅନାବି ଯୁଗତ ବ୍ୟାପୁରିଲାଇଲେ । ଯୁଗଦିର ମନୀ ମତ ଜାତିର ଭିତରର ମତାବାବ କୁହ ଉପରିଦିଶ ଚାଲେ ହୈକେଇଲେ ଦେଖି ଯେ ମେଇ ମେଇ ଆତିର ମମାଜ୍ଞ ଧର୍ମଭାବ ଆକର ଧର୍ମ ମୌର୍ଯ୍ୟ ତ୍ରି ମୋମୋଧାରିହେତେନ ଭେଦହେଲେ କୋଣେ ଥାମର ଆଭିର୍ଭାବ ଜାନୀ ମତ ନହେ କେତେ ଆବରି ଆତି ହେ ଥାକିଲ ଲାଗିଗରେହେତେନ ।

ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀ ପାଠକ ମାଟିବାଗକୁ ମୈକ୍ ଚିତ୍ରା କିମ୍ବା ସେହିଯା ଦେଖିଯାଇ  
ପୂର୍ବନୀର ଆଭିନିକାକ କିନ୍ତୁ ଏହି ବା ମାଧ୍ୟମକୁ ମର୍ମକ ସବ୍ୟାମାର  
ପାତିଲ ବା ପାତିଲେ ଡେତିଥିଲେ ମେଇ ମେଇ ଜୀବିତେ ଥାବିନ୍ତି।

হেক্সাই পরামীন হৈ পৰিষে। মানুষক একোৱে গাপ কাম কৰাৰ পৰা মিশ্রণৰ কৰিব মোৰাবে, কেতু খণ্ড বা দ্বিতীয় অৰ দিন। এই খণ্ডৰ কৰিবৰ কি মূলত মেধিবলৈ গৱে অকল প্ৰেমকেই হৈ দেৰি; এই কাৰণে মহাজ্ঞা বিষ ঘৃষ্টই কৈ গৈছে যে God is Love অৰু প্ৰেমই দ্বিতীয়। আমাৰ হিন্দু সাধীও কৈকৈ যে "দুর্গাঃ শাপিতো ধৰ্মঃ"। এই দুচক বিষ খণ্ড অৰু পৰামীন গোতে বিনাশ কৰে, এই কাৰণে এইবিশ্বাস পৰি যি মানুষ, মহাজ্ঞা আত্মত ধাকে আৰ কেতীয়াৰ ধৰ্ম ধাৰিব মোৰাবে। বিজ্ঞান বা মানুষৰ ধৰ্ম নথাকে পৰি একত্ৰ ধৰ্মৰ মোৰাবে। একতা যি আত্মত মাথাকে আৰ আৱৰণকা পৰি ধৰ্ম পাই সি আন আত্মত বা পশ্চিমিক বস্তুৰ অধীনতা পীকৰে কৰাৰ ধৰাৰ দৰ্শ।<sup>১</sup>

পৃথিবীত দ্বিতীয় অতিমিনি হৈতে মানুষ; মানুষ জানিতাৰ। জান আৰু নহৈ শুকাই ধাকিব মোৰাবে, কিমো, দ্বিতীয় ধৰ্মৰ ধৰ্মকাৰণ। জানৰ কামী এই বিষ্ণুৰ, অৱৰে চৰ ধৰ্ম ধৰাৰ নকল এই উগ্ৰেহ মহাপিতৃ ভগবানবেই পৰ্বতৰ Manifestation হৈ জৰুৰিকাৰণ নিয়মৰ অধীনত ধাকি অনন্ত কলালৈকে উত্তীৰ্ণ কৰাই হৈতে ভৱয়ানৰ বিধান। জান আৰুশ আৰ তাৰ কাৰ্য্য কৰাৰ নিয়মে জীৱজগতৰ ভিতৰত ভগবানে মানুষক বিষ্ণু শাঠাইছে, এই কাৰণে দ্বিতীয়ে মানুষৰ জৰুৰত প্ৰেমৰ বিকাল আন জৰুৰতকৈ দেখি কৰিছে। এই কাৰণে মানুষ সদাৰ পাতিয়াৰ। মানুষে কেতীয়া অশৰ্মাত্তি ধাকিব মোৰাবে। অশৰ্মাত্তি হৈতে দুশ। দুশত মানুষ যে কেতীয়া ধৰ্মৰ মোৰাবে আৰ ধৰ্মত পৰু মৃৎ বিচৰাই যে আৰ বচাৰ ইয়াত একো তুল নাই। প্ৰেমৰ অভাৱেই অশৰ্মাত্তি; মানুষে পৃথিবীত আনী হৈ কাৰ কৰিবলৈ আহিছে, জানৰ স্বতু যি হলত প্ৰকাৰ হোৱা সি কেতীয়া প্ৰচাৰ আৰ বিপৰাৰ নোহোৱাকৈ ধাকিব মোৰাবে, এই কাৰণে জানে নিজক অকাল কৰিবলৈ কৃষ ঘোষে, কৰাই হৈছে তাৰ প্ৰচাৰ আৰ বিষ্ণু। মানুষ ধৰ্মতত যৈতেও অশৰ্মাত্তি অৰু প্ৰেমৰ অভাৱ আহি পৰেহি তেজিয়া। জান আচাৰৰ জৰুৰিকাৰণ নিয়ম হৈতিত হৈ। জানৰ উৱতি নোৱাত ধৰ্মত ধাকে, কাৰণ মানুষৰ ভিতৰত তেজিয়া হিসাব বিষ্ণুৰ বিষ অশৰ্মৰ অধি সোমাই হৈত্যে প্ৰটিক অপোৱা কৰিব ঘোষে, সেই বেগা জানৰ ওপৰলৈ ঘোৱা গতি ধৰ

আৰম্ভ, ১৯৬৭।] পৃষ্ঠাদিয়েক চিন্তাৰ চৌ।

৪১১

হৈ, আৰ জানৰাবাৰ ধৰ্মৰ মৃত্যুলৈ গতি কৰিবলৈ ধৰে; এই মৃত্যুত জৰুৰানে অৱৰাব বা বিশেষ আপ্তাক মানুষ আত্মত ভিতৰলৈ পঢ়াই মানুষৰ মানুষৰ সংক্ষাৰ কৰিব আৰু জৰুৰত সাধন কৰে। মানুষৰ আত্মত দেখা দাব কোনোৰ সক বা হীন হৈ ধাকিব মোৰোকে, কিমো। মানুষৰ ইজৰ গতি ওপৰলৈ হৈ, তলে নহ। এমে কথাত প্রাতিতেমে তেজিয়া মানুষৰ মানুষক ও ধৰ্মৰকৈ বলোঁয়ে নিৰ্বালীক আৰ ভাগ কৰে তেজিয়ি মানুষৰ মানুষত প্ৰেমৰ অভাৱত অশৰ্মাত্তি উপস্থিতি হৈলৈ। এমে অশৰ্মাত্তি উপস্থিতি হৈলৈ জানৰ জৰুৰত হৈতিত হৈ, তেজিয়া ভৱয়ানে ধৰ্ম কৰি জানৰ উত্তীৰ্ণত পিলে নিয়াৰ কাৰণে জানৰ উত্তীৰ্ণত কৰিব নহয় সেই প্রাতিটৈ বিশেষ আপ্তাক প্ৰেম কৰিব বা ভৱয়ানে ধৰ্ম আপ্তিক কৰলে সেই প্রাতিত ভিতৰত অৱৰাব হৈ সেই প্রাতিক আৰ পিলা দি উত্তীৰ্ণ কৰে। আৰ পৃথিবীৰ মানুষ আত্মৰ বৃক্ষী পশিলে দেখা দাব যে কেতীয়াৰ কেতীয়াৰ আনী কাতিকো অশৰ অশৰানী বা অশৰ আত্মৰ ধৰাৰ ধৰ্ম, কৰাই সেই অশৰ আত্মিক জনী নৰ্ত আত্মৰ জানেৰে উত্তীৰ্ণ কৰে। ধৰ্ম ভগবানৰ লীলা। জানৰ মোতি হেও তেজিয়াৰ কৰক নকৰে। যেজো যেজোই মানুষ আত্মৰ ভিতৰৰ কোনো এটি আত্মিক "মন্দিৰ" বোঝে ধৰি প্ৰেৰিত মহানুকূলৰ ধৰাৰ ভগবানৰ প্ৰাচাৰিত মহাক দোকানদাৰী বা বৰয়াৰ পতা হেও মেখে তেজিয়াই পুনৰ ধৰ্ম মহেশ্বৰাবাৰৰ মন্দিৰী বুলে "মুলে" মতে ভৱয়ানে ধৰ্ম মহেশ্বৰৰ কৰি মানুষ আত্মিক জানৰ ধৰাৰ ধৰ্ম তুলি নি সমনীয়া কৰে। আৰুকৰ সাম্য ধৰ্ম প্ৰচাৰৰ পিছত ভাৰতত তেজিয়া বামুণ পুৰোহিতিবলৈকে ধৰ্মৰ বাবদায় কৰিবলৈ ধৰিলে তেজিয়া কলিপাঠৰ "নৈগৰত শাক্যসিংহ বৃক্ষ অভাৱাৰ হৈ ভাৰতৰ অনন্মাজলৈ জান বৃক্ষ আনিলে। এইবাৰ পৰ্বতোৱা ধৰাৰ পোলৈৰ ধৰাৰ ধৰ্ম অচাৰ কৰোৱা নহয়, এইবাৰ বাবাৰ বাবাৰ লৰকাৰ লাটিৰ মন্দিৰৰ সম্মাই ধৰ্ম সিংহনাম তুচ্ছ কৰোৱাই ইইবিয়ো সেই দিনৰ পদমন্দ্যাবাৰ ধৰনৰ অংকুৰী ভাৰতৰ বামুণ অভিৱ আত্মৰ সৰ্প চূৰ্ছ কৰি ধৰ্ম অচাৰ কৰালৈ। সেই দিনা মুকুটবৰী বাবাৰে সেতে হাল ভাৰযোৱা ইতৰ মানুষ পৰ্যাপ্ত ভাৰত সক উচি গমনীয়া হৈ পৰিল। সেই দিনা কি বৰিপুত্ৰ, কি মানিপত, কি ঘোৰাল লৰা

সকলোয়েই ভিজু শেষীৰ অভ্যন্তরীণ হৈ একে টাইতে সম্মানীয়া কোৱে দহি খৰালৈ  
ধৰিলৈ।

### গ্ৰন্থসম্পত্তি উপাচার্য।

## আত্মসম্পর্গ।

তোমাৰ কোনো চিষ্ঠা মাছি—  
চিষ্ঠা যোৰালৈক চিত্তৰ কাৰ দিহো ভাই।  
তুমি মৰা আপোন চিষ্ঠাত।  
মোৰ চিষ্ঠা অচিষ্ঠার গাত।

শ্ৰীলক্ষ্মীনাথ বেজৰকুৰা।

## গুৰুত্ববিত্ত।

( ২১ )

কেৱল হাতৰ পৰা উভতি নিশা ! যাকিৰ লগা হোৱাত বায়ৰেত কৈৰে, সদা !  
নৌৰোজৰতে ধৰা যাওক, শুকজনে কোৱে, গাঁওলৈ যাৰ লাগে, আপা ভাল  
সহয় ইয়াত যাকিৰ নোৱাৰি। বায় আতা সুক বাকা দেশো কৰি বিচুমান  
লোকে সৈতে নদীৰ পাৰত ধাকিল, শুকজনে গাঁওলৈ গৱে। ফিছত নিশা  
জাহাঙ্গীত আহি হজা বষ শুট কৰি লি প্ৰাণে মাৰিবলৈ ধৰিছিল বৰকতে চিৰ্বাৰত  
অৰূপ লগু, লোক খেলি আহি বকা কৰিলো। আতে উঠি উজাৰ আহিছে  
ধৰচৰ নটনি হোৱাত চাউল কিনিৰ নোৱাৰি শুক সোৱাৰ নিমিত্তে যাবদৰেৰ  
চাউল মাসিদলৈ গাঁওলৈ দৈছে। একৰো দুটীৱে পুৰ শোকত কালি  
ধৰি আছে, মাধ্যে দেশি ওবিষে, তোমাৰ কি হৈলৈ, দুটীৱে হৈলৈ মোগাই  
মোৰ লৰা এটা আছিল মৰিল। এই কথা তনি তেওঁ অবোধ দিছে। কাতিত  
লিঙাম, পুতুল পীলাম, ঝেঁঠত যথিল, তাতে হে দুটী লিঙ্গেৰ মৰিল। শোকতুৰ  
শুড়ী শোক সম্পৰ্গ কৰি আনন্দ মনেৰে লিখা দিছে। চাউল হৈ আহি  
মনোৱা বিষয়ৰ জনাই এক হৃষ্মাৰ কৰিছে। আৰ পৰা আহি নিশা এটা

আগস্ট, ১৮৩৫।

### গুৰুত্ববিত্ত।

৪১৩

জ্ঞানী দৰ পাৰ কাতে খাকিলৈ আগোজন কৰিছে, এমেতে কৰ্ম সন্মতিমৰ  
জ্ঞানিন্দিয়েক সম্মানী বেশে সাধি দেহি আলহি বৰতে আছে। খাকিলৈ  
আন ঠাইত ঠাই নাপায় তাতে যাকিৰ লগা হলত, মাধৰক কৈছে, বচাৰ পো।  
মাসেৰ প্ৰথম কাপোৰ টাইবলৈ হক; শুকৰ আজামতে তেওঁ কাপোৰ  
ওবিষে, এই কাবে কিছু বেলি আছে, সম্মানী অনে কৰ্ম শীলাৰ গান গাইছে,  
কৰ দৰবেৰে তনি বৈকৰণ আন কৰি কাপোৰ লচাই প্ৰশংস পৰিচয় লৈছে।  
যদৰ সমতে অনেক আগোজন কৰি শেষত পৰকানে বিজামা কৰিছে সম্মানী হেৰ  
লোৱাৰ কৰব কি ? তেওঁ উত্তৰ দিয়ে এই ভেশ মহলে ডিকা নিয়িলে।  
আপুনি কঠৈ মাৰ, ডেকলোকে কৰে জুল সন্মতনে আপোনাৰ তাঁল গঠাইতে,  
কাৰণ ভকতিৰ প্ৰমাণী দেখিবলৈ। আপোনাক লগ পোৱা হল; আৰ উজাই  
যোৱা নহত, ইয়াৰ পৰা কিবি দোয়া হৰ। আৰেৰে কোৱে আমিৰ ও ভেলোৰক  
বিচাৰি যাবৰ মন আছিল, কোনো কাৰৰ বলত: যাবলৈ নহল, ভাল কৰা  
লগ পোৱা হল। এতিয়া বিদোহ কৰা যাক। এই দুলি বাতি পুৱা উঠি উজান  
দুলি গমন কৰিলৈ; তেওঁ লোকে ভাটি মুখে উচি পুল। আৰ পৰা আহিছে,  
কিংবা আহাৰ বৰিবলৈ চাউল নাই দেখি তিঙ্গাত চতুৰ মাধ্যে ডিকা কৰিবলৈ  
গাঁওলৈ দৈছে। একৰো দুটীৱে কলিবলৈ লাগিছে, তাই কল্পা দেখি লাহে লাহে  
চৰ চাও দুবিহে। দুটি ! তুমি কানিজা কিয় ? আই কলে বোা দেব  
যোৰ ধৰ্মৰ কথা কি শুণিছা ; একেটা দাবা আছিল, সিৰ বৰত মহিতে দুলি  
উনিশো। যাবে কৈছে আমি তোমাৰ লৰালি দেখি আহিছো ; গাঁও চেপেটা,  
আপ কীত হচ্ছি আৰু, চুলিটবয়া, দোৱাৰ দুক বৰ, তোমাৰ লৰা হয়নে ?  
দুটীয়ে পুতুল লক্ষণৰ সহিত মিল হোৱা। দেৰি ব্যাহতাদ সহিত কৈছে হ্য বোগা  
তুমি সটকৈ দেখিবানে ? মই দেখিষো হ্য নহত তুমি আনা। শোকাতুৰ  
তুলি মনত বষ পাৰ এদেৱ চাউল দিছে। মেট চাউল আনি শুকৰ চৰপত  
অৰ্পণ কৰিছে। কিঙা সহজ দেখি কাবণ শোখাত ওপৰত কোৱা অটিবোৰ  
কথা সবিশেবে জনাইছে। শুকৰ দৈৰবে জনি মনত হৃৎ ভাবে কৈছে;  
বচাৰ পো তুমি মিছা কলা। মাধ্যে দেবে জনাইছে বাপ ! মাসে জিছা কোৱা  
মাছি ; কথিগ ভকতি সুকতি হৃষ্টী দোত, সংসাৰ যোনিত লমি হৃৎ হেতু চেপেটা,  
শোব কলি কাগ হৃৎ বৰ্ণ ; কাৰৰ সময়টা ধিয় ঠৰদা। কোন ধানি মিছা কোৱা

হল। মহাপুরুষে কৈতে ঘোরি গো তোমার কথা বি পোনে ইছা গোই গোনে  
বিগ হয়। এই দুনি চাউল পিলাই ভোগন কৈবিছে। আক একিন তিকার  
নিষিতে পাটিলে মৈ তোবোৰী আৰু পটোবোৰীৰ বৰত উপস্থিত হৈ ৰাখ  
আনি ধূমকি বি কৈচে, ধৰাব শৰবেৰ অহিছে দৰ সজা মাই বোৰ বাজ  
ঠিকানা লকিৰি পাহিলি কৰি বহি আজাহক। তেওঁ গোকে ভৱ পাত জনাহেছে;  
অয়ালোকে জনা নাই কেনেকৈ মোগোৰ কৰিম কুমা কৰিব; এতিও বহু  
বাদ বিঝা হৈ। এই দুঃ বোঝ ধৰিবে; আবারোৰ সামগ্ৰী পুকুলৰ চৰণত  
অৰ্পণ কৰি সকলো কৰা জনোৱা, বচা গো বিছা কথা কিৰি বোৱা হৈ।  
শাপ! আমি মিছা কোৱা নাই। ছুবেনৰী কৰায়ক দিয়া হৈছে দেতিয়া  
মিছা কেনেকৈ হব পৰে। এই অকাৰে পথৰ ধৰচ মিলাই আহোতে আৰু  
এমনি লোমো যোগোৰ নহল; পুকুলেৰে ভকতমুকল অনুষ্ঠান  
তোমালোকে ঠাই অপোৱা, দৈখৰ কুকুই অৰুণ বিলাব। ভকতমুকল  
ধৰণোনে পেৰ্ব ভকতৰ কৰ্তৃ সময় দেবি অৰপুৰুষক আবেশ কৈবিছে;  
ভুনি আৰি আৰাৰ বৈকুণ্ঠমূলৰ ঘোৱান ধৰা; তেওঁ আজামাতে অৰ্পণ কৰণ  
ধৰণ কৰি একনো লোক হৈ আহি বোঝ ধৰিবেহি। ভকত সকলে ধূক  
ধাৰ্য্যৰ সত্ত্বতা দেবি অতি আজান কৰি তোগন কৈবিছে। তাৰ পৰা  
পাটোউতিয়ো পাইছেহি। ঠাইৰ আতা অৰ্পণ ভকতমুকলে আপো বচা হৈ  
আনি বিষিতে পূজা কৈবিছে। সকলো আপো ঠাই পুতৰ কৈবিছে একত  
হৈ কেডেৰ ধামৰ ধাউৰি তুইছে? পুতৰেন তৌৰ ধামৰ ধাতিৰি জনাই ঊৱাইত  
গোক সকলক নিষ্পালি অসাধ মুন কৈবিছে।

### তোমাৰ কাম।

সৌ যে চুক কলি আছে তোমালৈশৰি,  
উত্তিৰ রীতি, দেৰি দেৰি কঢ়িলাবি।  
অজান এছাৰে চকা পটিদেক লোক  
আছে তাত, জনি নৰ্হি, ধৰ সামুলোক।

শৰী বৰা দুখিতক, আণীকীৰ গোৱা।

দৈৰবৰ ধামলৈ আৰম্ভাতি বোৱা।

জৈলকীমাথ বেৱেবকৰা।

### তীব্রামোদৰ দেৱ।

মুভাপণি ডাইলোৱা আৰু বকুলকল,

আৰি আনসাৰ এলি অতি মহৱ হিন। আমি যে অমনোৱা মেইতে  
আৰি আমাৰ আটীহৈবে হাস্যত আনসাৰ গোৱা উচিত। যি মহাপুৰুষৰ  
বিষয়ে আৰি আপোনামুকলৰ অগত পচাৰ পটোউল দিয়া হৈছো, যি মহাপুৰুষ  
জনৰ পৰিত নাম আৰি উজাৰৰ কৰি আপোনামুকলৰ আত্ম হজারামুন  
কৰা কৰ দুলিছো তেওঁ অমীৰী আছিল। সেই গুণে আৰি আমাৰ সৰ  
গোৱেব হিন।

আপোনামুকলৰ পুতৰ মহাপুৰুষ তীব্রামোদৰ নাম শুপৰিচিত।  
আপোনামুকলৰ আত্ম মোৰ পৰে একন অন্তিম মাস্তে তেওঁতেৰ লোকনী  
পাটো ধূতা মাজ। আৰু এই ধূতা ভাবিলে Carrying Coals to  
Newcastle এই ইংৰাজী চলন মনত পৰে। বিজ্ঞ বি হৃক বকুলপথ  
কৰাবলৈ পেলোৱা আপোনামুকল সেই মহাপুৰুষৰ বিষয়ে কেজাৰাৰ  
মান কুলৈ মাহু হৈছো। নিমাপুণ্যত মোক বকুল শাবাত নেপোলোই  
পাটৰ শৰীৰত পেলোৱা হৈছো পতেকম নিৰ্ভীল হলোকেন।

শৰবেৰেকে, অৱৰা কৰি বি হেইজুন মহাপুৰুষে পুকুল, আৰু মোকশ  
শৰ্পাত্তিত আসামুক উজুল কৰি মনচাতৰ অধৰম আৰি, পাগ, কুকুকৰ দুৰ  
কৰিছিল মেইমুকলৰ ভিতৰত তীব্রামোদৰদেৱ এৰু। ভদ্ৰানৰ হাইৰ  
তথ্য ধৰ্মৰাজীৰ ধৰ্মৰ চৰকাৰ নিষিতে সেই বিনি সমৰত শীশুকৰেৱে,  
তীব্রামোদৰেৱে ইত্যাপি মহাপুৰুষৰ অৰ্পণিত হৈলিব।

দৈৰবৰ ধামেৰ পিতোৰ নাম বিৰ সামনস্ব, অননীৰ নাম শৰীলা দেৱী।  
শাবিতে পুতৰ পুতৰ মুলে বহুৰেব নামে আত্ম দীৰ্ঘামোদৰ পিতো সামনস্বৰ  
ধৰ্মৰ আছিল। সেই হাইতে সামনস্বৰ শৰ্মীৰেৰ আৰু বকুলৰ নামে হৃচি  
বৰ আছিল।

*তীব্রামোদৰ দেৱ*—১৮০১ অক্টোবৰ মুক্তি দেওয়া হৈলো।  
পৃষ্ঠা—“Cawnpore Hall” পৃষ্ঠা—২৯

পুত্ৰ হৈছিল। কিন্তু মনোৰ গাছত বৰজনৰ পুত্ৰ এবি মনোনন্দই নলচা আৰু ঘৰতি কৰিলে। বৰজনোৱাৰ সৰ্বশক কালে নলচা আৰু মনোনন্দ সমগ্ৰ পৰে পত্ৰ খাকোতেই তেওঁৰে সৈতে বৰজনোৱা নিৰাসী মহাপুৰুষ শক্তবৰ্দেৰ আশাগ-পৰিচয় হয়। সেই পৰিচয় জন্মে গাছতৰ বৈশ শেষত বৰ্কতৰ পৰিচয় হয়। এই নলচা আমতে ১৭২০ শকত মুনোৱাৰ গাছত মনোনন্দৰ আৰু এটি পুত্ৰ হৈয়ে। তেওঁৰ নামেই মানোৰ। মনোনন্দই পুত্ৰ অৰু হোৱাৰ হৃষ্ণৰ শক্তবৰ্দেৰ আগত কলত শক্তবৰ্দেৰ টুচু মানোৰ নাম উভাবৰ কৰিলে। সেই নামকে শক্তবৰ্দেৰ মনোনন্দৰ নথজাত পুত্ৰ হৈলে। মনোনন্দই সন্তোষ মনেৰে সেই নামকে বাখিলে।

মানোৰ নলচাতো আজব-নীৰূপ হৈ সদাগীগুৰুৰে সৈতে আৰু পিছত অকলৈহো শক্তবৰ্দেৰ পাশলৈ থাকা যোৱা কৰিবলৈ ধৰিলে আৰু কলকাতাত লাহো লাহে তেওঁৰ মন অভিযুক্ত হৈ পৰম বৰ্তি উপজিলাৰ শক্তবৰ্দেৰ অৱশ্যক ১৩৭১ আৰু মানোৰবৰ্দেৰ ১৩২০ ; এতেকে শক্তবৰ্দেৰতকে মানোৰবৰ্দেৰ প্রাৰ্থণী বজৰৰ গুণ আছিল।

অসমত ছুঁড়া দখা বিভাই লাখিয়ত শক্তবৰ্দেৰ ইটি যিন্ত ঝুঁটু দ্বাৰা আৰু পিষামকলৈৰে ঝুঁটুয়াহো পৰিয়াগ কৰি কলৎ দৈনেৰে আহি কলাকাটা আৰু বৰজনোৱাত সোমাই বৰপেটৈল যাব। নলচার মানোৰবৰ্দেৰে তেওঁৰ লগতে যাওঁ বোলে কিছি হৰ্তাৰ্যাবশত: সেই সময়ত মানোৰবৰ্দেৰ মাজৰ পৰকাল হোৱাত আৰুজি পেতোৱাৰি কৰিব লাগিয়া বাবে মানোৰবৰ্দেৰ শক্তবৰ্দেৰ লাগত যাব মোহৰিলে। শক্তবৰ্দেৰ নিমিতে আশেৱা কৰিব নোৱাৰ তেওঁক শাবে লাহে পিছত আহিবলৈ কৈ তচি পুল।

মানোৰবৰ্দেৰে যাহা শাজাহি সমাপ্ত কৰি কৈই পৰ্যাপ্ত শক্তবৰ্দেৰ সহজে কৰি পশ্চিমবাৰ কৰিব লাগিবাবে কামকল পাই তেওঁলোকৰ পুবে ঝাঁট বৰজনৰ প্রাৰ্থনা কৈকোটে। তাৰ পিছে তেওঁ নলজামলৈ লৈ বাৰবাৰৰ পাই গাই বাৰবাৰৰে সৈতে আশাগ কৰি তেওঁৰ মুখে শক্তবৰ্দেৰ বাতৰি গাই বৰকানেন্দি লৈ বিশামপুৰ পাই আতে নিষ্পৰ বৰা ঠাই লালে। সেই সময়ত শক্তবৰ্দেৰ বৰকানেন্দত আছিল। ইয়াতে শক্তবৰ্দেৰে সৈতে মানোৰবৰ্দেৰ পুনৰ্জিলু থটে।

বৰ্দেৰ ১৮২১।] ত্ৰীদামোদৰ দেৱ।

৪১৭

"পুনৰ্জীলুত" আছে "মানোৰৰ বৈলা ধানা বিয়াস্যুত"। পাটিয়াউৰি নাম ধানা বৈলোকে পাঞ্চতাৰ" সেই সময়ত শক্তবৰ্দেৰ হন্দৰী নিষ্পত্ত আছিল আৰু পুনৰ্জীলুত এখনি সত্ৰ আপিত হৈছিল। ইয়াৰ অলগ পাঞ্চতেই মানোৰবৰ্দেৰ পুনৰ্জীলুত হয়। তেওঁ ভাৰ্যাৰ প্ৰেতকাটা কৰি মনত নিলাম আৰু দৈবাল্য লৈ শক্তবৰ্দেৰ তেওঁলৈ গুণত শক্তবৰ্দেৰে তেওঁক তুলাই মনত শাপি দান কৰি তক্ষ কৰা কৈ দৰ্শ প্ৰাচাৰ কৰিবলৈ কলত মানোৰৰে তাকে কৰিবলৈ খৰিলে।

"হেন ধাক্ক অনি  
মনত ধৰিব কৰি।  
শব্দবে ধৰিলা।

কৰিমত তেবে

আনা যেবে ধৰি  
ধৰিবলৈ ধৰিলা।  
আপুনি মৰ্মজ  
কি কৰো তোমাক  
মন ধৰিব কৰিয়োক।

গোৱৰ তপ্পাট

পুনৰ্জীলুক চাই  
কুণ্ঠি মৰ্ম বাখিযোক কৈ  
বোনত আপুনি

তেওঁ ধাক্ক অনি  
উচিত তোমাৰ ধাক্ক  
আহি মৰ্মজ  
মনত ধৰিলুকা।

মানোৰবৰ্দেৰে পাটিয়াউৰি সূত শাপি ধৰি দৰ্শ প্ৰচাৰ কৰি খাকেতে তেওঁৰ পুনৰ্জীলু চৰিতৰ ধানোৰ ধানোৰ মাজৰক আকৰ্ষণ আৰু পুনৰ্জীলু কৰিব। তেওঁয়াৰিত বৈছত নামে এলৰ সংকৃত শাপত তেওঁত শৰবলামুক কৰিব। তেওঁ আহি মানোৰবৰ্দেৰ শিয়াই কৰাচ পুত্ৰ সং লালুক পালিল। তেওঁ আহি মানোৰবৰ্দেৰে ধৰাকৰ কৰে। মানোৰবৰ্দেৰে এতেওঁৰ শক্তবৰ্দেৰ সহত ধানোৰী পাতি আৰু পিছত পাটিয়াউৰি ভাগতী পাতি, পোত তেওঁৰ পিছত অধিকৰণৰ পৰ সমৰ্পণ কৰি যাব। এতেওঁ বাম ভৰ্তৰেব। এতে বৰ-নৰ-বৰত খাকেতেই "কৰা কৰাগত" অৰ্থাৎ সংকৃত ভাগতী পাতেৰী পৰালৈ ভাগলি কৰে।

এই সন্মত বৰপেটী অকল কোট বৰা পৰালিতৰ অধীন আছিল। পৰ-কৰিমত বৰকানেন্দিৰ নাম বিজয়নগুল আছিল। বিজয়নগুল বিজয়ী পুনৰ্জীলু

মনত ধৰি।

কামেৰ নামে শয়গোপী এজন অকৃত শিববৰ নামে দৈবজন এজন দামোদৰদেৱে বিজয়নগৰ পাণ্ড দৃত বৰাক সেই বাতৰি দিলে। **তত্ত্ব**  
**পরিপূর্ণ**-বজাৰ প্ৰিপাতা আছিল। তেওঁলোক ছুঁচে বৈষণবছোৰী আছিল। তেওঁ তেওঁক, এটোইত বহা কৰি ধাকিবলৈ আজা কৰিলতে শেওৰ শক্ত দৰ্শনে  
-১৯০৫ বৰাক শক্ত শৰণাপুৰ যে দামোদৰ নামে বাজল বৈষণব এজনে কামৰূপ বৰ্ষে সৰাগোপে তেওঁৰ প্ৰতি কপট প্ৰিতা দেখুৱাই নিজৰ দৰালগৰ ১৯০৫  
-১৯০৬ হৃগীপুৰা চাগ বলি আসি উঠলৈ আৰু সকলো লোকৰ মাজত এক-শৰণ দৈৰ্ঘ্য দৰত তেওঁক বাৰিবলৈ বুলি বৰাকপুৰা অনুভূতি ললে। কামেৰকে দৰ্শনে প্ৰত্যেকে  
৪৯ আচাৰ কৰি সকলোকে গপা আসি তৌৰ নমনা, আন দেৱমৌলী, হৃগীপুৰ, প্ৰিতা কপট বহু সমাদৰ কৰি, তেওঁৰ ছিল চাই মিছা দোধ উলিয়াই ১৯০৬  
১৯০৭ আছ নকৰা অমাচৰো কৰিলে। ইয়াবৰ্পুৰা নিষ্কৃত বজাৰ বাজ্যো আবো খল শৰণাপুৰে, যাতে বৰাক দামোদৰদেৱৰ অনিষ্ট কৰে; কিন্তু **তত্ত্ব**  
অনুভূতি পথিবি। বৰাক দৃঢ়ক হৃগীপুৰ কথা তনি দামোদৰদেৱৰ ওচৰলৈ দৃত আন আন গলি বিদ্যুৎসকলে সেইটো মিছা বুলি কৈ দামোদৰদেৱক ১৯০৭  
-১৯০৮ সবৰত ইয়েতে ভালোই, সন্দি নহয় তেওঁে তেওঁক ধৰি আনিব। দৃত  
৫১ বৰা তনি এইনিষ্ট কৃতৰ্বৰত বেকৰ দামোদৰদেৱে ডেকো উত্তৰ দিলে।

"মিনিৰোক বাপৰত আমাৰ বচন।

তিনিয়ো খেকিৰ যিতো লজ্জীনৰাপাম।

আত পৰ আন কোন পাৰো পুজিবাক।

মলিৰ লগত যদি কাটিয়া আমাৰ।

মোৰ গল উপৰ পৰিব গল, তল।

কটা ধৰি আমাৰ তোহৰ গাহে বল।

বজাৰ পাশক যাইবো, নকৰিবো ভুল।

হৰি বিনে আগো আমাৰ কোন পুৰা" — শুকৰীলা।

এই কৃতি দামোদৰদেৱে বিলগ্যনৰবলৈ যাবলৈ সাজ হলে। তেওঁ

১৯০৫ শৰণাপুৰে তেওঁক কলে "বৰ বৰ লোক আছো তোমাৰ কাৰণ বলি বলি দাতিৰা তোমাৰ নথি কৰে।" তথাপি নথাপি নাথাৰ নাথ চৰপত ধৰে

১৯০৬ কৃতৰ্বৰত ইয়েতৰিহানেৰে বশী যথাপ্যা দামোদৰে আছো শিবসকলক কেনে উত্তৰ দিলে জাওক,—

"বিহু বিহু বুলি প্ৰতি মি঳া সমিধান।

তিসক ই বোলি বোলা চৰাল বচন।

আমাৰ বৰদল তুমি পৰিক কাটিব।

সামি কেনে এৰাইলো হৈ কথা নকৰা।

বামাৰ পাশক যাইবো যেহি কামে হোক।

আৰ অড় পুৰুত বালীমকলো দামোদৰদেৱৰ ওচৰলৈ গৈ শৰণ লংৰ

বাল হৈ পৰিব।

হৰি ভিতৰতে কামেৰ যিৰি আৰ শিববৰ দৃঢ়নামতে বাজ মজাত

দামোদৰদেৱ বিচাৰ হ'ল। বৰাক আজা যতে বালো দামোদৰদেৱক

বিবিলে,—

"তৰা মহানৰত বলায়ে পুজু কেনে নেৰা প্ৰয়োগৰ।

বেলোক পুজুন তৌহৰ মেচন অগিজ ইতো লোকৰ॥

বেদৰ বিলিত ধৰ্ম কৰ্ম যত বাদশ দেন নিয়ম।

শিত নাক তাক বাজুতো নৰাক আন যত বিতা কৰা॥

বিহু আচাৰ কৰি পৰিহাৰ বৈকৰত প্ৰেশিলা।

তুম উপনুশে অপাক নিঃশেষে বৰ্ণৰত বিমুখ তৈনা॥

শেষ যিঃ কবে বনিষ্ঠে আচাৰে ইসৰ বৈলা আচাৰ।

ইহাক পুজিবে আপি নবনাৰে আনিলা এক মজাই॥"

ততৰত দামোদৰদেৱে বি কলে জলত মিলো,—

"তৌহৰ দেৱন দেৱন উপাসন ধৰ্ম কৰ্ম যাগ যোগ।

বামাৰ নামে নকৰে মিজৰ নথাপে একো উঙ্গেগ।

তহিত দৃঢ় গদা যন্মাৰ গোদাৰী সৰবতো।

আন তৌহৰ হত আজে প্ৰিয়ীত কানি পাবে সম্পতি॥

অচুতৰ বৈত উপোৱ চৰিব প্ৰসূৰ কৰে সতত।

তৌৰিৰ সময় হৈবোৰ পেছি খান গৌতা ভাগৰত মন্ত্ৰ।

এহেকেসে বাগৰক নাম বিলে নবজ্ঞানেৰে অধি আন।

কৃষ্ণৰ নামত ধৰ্ম কৰ্ত্ত সন্দৰ আপ্যু শন।

সত্য কুণ্ডে ধান তেজ সুমেৰে জৰু পুৰু সম্পত্তি।

কলিত কৃষ্ণৰ নাম বাচিবেকে নাই নাই আন গতি।

সত্য সত্য লৈয়া বৈব হৰি পলে আপ্যু নকৰে নব।

তৈব কৃষ্ণত আয়ুৰ্বে কৃষ্ণ কৃষ্ণৰ নিবহৰ।

শকুন্ত দেৱা যাগত শকুন্ত পাতাত নাম বেবিৰো।

ইদেহ পৰিলে পেছি যোনি পাতু পথে জ্ঞেন নাম লৈলো।”

ইয়াৰ পিছত সভাসদসকলৰপদাৰ চৰাব ক্ষোপ কথাৰ সতত বৰোৱ কৰি ভিতৰলৈ ব'ল। সামোদৰদেৱে সেই সদেই বিষ্ণু-নববৰত ক্ষোপণৰ বৰত ভৰু উপোসম পিষ্য মণ্ডলোৰে পৰিদ্ৰুত হৈ এবতৰ কথাৰ পৰে এনেতে এনিন এটা ধৰনা হ'লিব। আবেছেই হৈ আচিঙ্গ। এই নববৰত মাহুহ সামোদৰদেৱ কালে আকেবাৰে তাৰি পৰিজিল; যেই সেৱা নাম প্ৰসদ কৰেত পাঠ আলি লমিলৈ আল পেটৈৰ লোৱা পৰি কৃষ্ণৰ হৃষেল চৰুবৰ ভাউৰ শক সকলো মাহুহ দিনো অহি পৰত উপচি থাকে। বজাৰ বাবীমূলকেৰে একাক ইছা এ কেৱে সামোদৰদেৱ সৰ্ব আৰ দেৱা কৰিব কৃতুলা হ'ল। কিন্তু যাব দিন পিছত সেই কাম কৰিব নোৱাৰি তেওঁলোক বৰ কৃত্তিত হৈ আচিঙ্গ।

পোকৰ সামোদৰৰ হস্তুৱাই নামা উপোসম সত্য তেওঁলোকে সদাও শুন দেওব নিমিলে পঢ়িয়াই আচিঙ্গ আৰ সামোদৰদেৱপদাৰ নিষ্ঠত বাহে তাৰ অন্মাৰ লভি আচিঙ্গ।

এনিন বজা পৰীক্ষিত মহা আড়ম্বৰ কৰিব কৰিবলৈ গুণ প্রকৃত্যৰ মহিলাসকলে ঝুঁপোৱ পাই পহেলে নানা উপোসম ব্যৱহাৰি সামোদৰ পেটৈৰ পাল পালেৰি। সেই সময়ত তাত হিকোতৈ মানা প্ৰকাৰ উৎসৱ শোয়া আনকে নবমাদীৰ সমাপ্ত দৈলি আৰ সহিতীসকলে সেই সহোৱসহত আপোন-প্ৰাৰ্বি বৰি বাকোতে বাবি-

শুৰু হ'ল। এনেতে বজা চিকিৰণপদা উভতি সেই মাটেৰি আহোতে ইয়ান খোকৰ সমাগম দেখি, কি বাবে এই অদতা হৈতে তুলি শোৱাত, তখতে বজা জুৰি কামেৰ আৰ শিদৰবে তুবিদা পাই বজাৰ বলে যে “মহাবাজ, বজাৰ বসন্তোৱী সকলোকে সামোদৰে বলিয়া দিবলে, সকলো শুচিটোৰ হ'ল।” এইসবে নিতো ইয়াত খোকৰ সমাগম হ'ল; আব আন কি মহাবাজে ভালকৈ চাই দেখক আপোনাৰ অস্তুকুৰৰ মহিলাসকলো হৈতে। মহাবাজৰ বাজাৰ তিনি আগ মাহুহ সামোদৰে অধীন কৰিলে, মহাবাজ মাহোন একদিবহে মালিক।” এই বজা তুলি বজাই অপমান গৈ ব'লে আহি বাতিটোৰ বাবী ডোখৰ কটাই লিপি দিনো সামোদৰদেৱক বিষ্ণুপুৰ এবি উচি থালৈ কুন্দ দিলে। আৰ তেওঁ মাহুহ পঢ়িয়াই পি তেওঁৰ বাজাৰ পীৰী সোজকোৱ নোৰি পাৰ কৰাই দোৱালে। মহাস্বাক্ষৰক নিৰ্মাণ তুবিদীৰ সকলো ঠাইতে সকলো সমষ্টতে এমে হৈ থাকে।

বেহাৰৰ লক্ষণীয়াগ্ৰহ বজাই এই বাতিৰি পাই থাততে সৰ্ব চূকি পালে। বহুলসবদেৱ নিজৰ নববলৈ আৰি আনিবলৈ তেওঁ মাহুহ পঢ়িয়ালে। সোণ-কোৱ পাৰ হৈ লক্ষণীয়াগ্ৰহ বাজালৈ থাৰ্টিতে বাটিতে গুৰুল গুৰুল গুৰুল আশীৰ বাজিব মনেৰে সামোদৰদেৱ ব'ল। সেই মাহুহৰে হীহু কুন্দুৰা পাহাৰি পুৰালিঙ্গ দেৱি সামোদৰদেৱে গৃহৰ বৰত থাৰ তুশুমি গৃহৰ কলে “যদি পুৰি চৰিত শৰণ লৈ কৰক নোৱাৰা তেওঁে বাতিটোৰ তোমাৰ বৰত কোৱা যাতে পৰি থাকি পুৰাই উতি কৃতি শয়া, ভোজন কৰিব নোৱাৰে।” শুঁহই সেই বজা তুলি সামোদৰদেৱ ওচৰত পৰলৈ গাহৰি কুন্দুৰা আলি ধৰে পৰা হৃব কৰি চক-হাবী পেঁয়াই কৰত হ'ল। সেই শুঁহইৰ বৰতে সামোদৰ দেৱ দিনচৰেকে থাকি তাৰ পিছতে লক্ষণীয়াগ্ৰহ বজাৰ নববলৈ ব'ল। বজাই সামোদৰদেৱ সম্মান কৰি নিজৰ বাজাত থাকি তত্ত্বাচাপত সত্য বজাই দিলালে। সেই সত্যৰ নামাহুহু লৈয়াঠলুৰ।

বেহাৰত সামোদৰদেৱ সাত বছৰ আছিল। তেওঁ আত বাকোতেই মুকুলমান মন্ত্ৰেৰে সৈতে পৰীক্ষিত যুক্ত হয়; সেই যুক্ত পৰীক্ষিত পৰাপৰ হয়, আৰ বাজাত তুমিকুল আদিত হয়। মহাস্বৰৰ নিৰ্মাণৰ এইয়ে কল!

(ত্ৰিপল)

শক্তীবাধিগৰ বেহাৰ বাজ্জাতে কুকুচাপৰ বৈকুণ্ঠপুৰ গতত বৰান্দুকু  
আৰামদৰদেৱেৰ বহাগ নাহাৰ আউইয়ৰ শেহত অতিপদ তিথিত মালবীৰী  
সম্বৰ কৰি বৈকুণ্ঠ প্ৰাণ কৰে।

আৰামদৰদেৱ নিখ ধৰ্মত অচল অটল বিষাস, কুকুচানিঠো অতি প্ৰাচী  
আছিল। আমি ওপৰত কৈ আছা বাজ দৃতৰ আগত কোৱা তেওঁৰ উত্তী  
আৰু পৰীক্ষিত বজাৰ সভাত তেওঁৰ বিচাৰৰ সম্বৰ বোৱা কথাই তাৰ অন্ত  
মৃষ্টাত।

তেওঁ পঞ্চাননৰ ইচ্ছ এই পৃথিবীত আছিল। তেওঁ অতি বলিষ্ঠ আছিল  
তেওঁৰ পাহুনচাই দেই বিষয়ৰ চিন।

আৰিকালি আৰামৰ আসামত বিমুক্ত সত্ত আছে তাৰ বেছি ভাবৰে  
আৰামদৰদেৱপৰা হোৱা। অউনিশাসীকে আদি কৰি। তেওঁৰ গৌচ ভূত  
পাত পিনে পঞ্চাননৰ সত্ত হ'লেন। কৰালে।

তেওঁৰ ধৰ্ম কৃতত একশ্ৰম গৌচি ভাগৰতোক বৈকুণ্ঠ ধৰ্ম, ধাৰণা  
তেওঁ নিলে চুলি ভড়ালৰো সমান লক্ষচৰ নকৰিছিল।

তেওঁৰ ধৰ্ম প্রচাৰৰ প্ৰাণী হাৰিব নাম অসদ, কুকু নাম আৰু শীৰ  
অবগু কুকুন, নিয়ু কুকুত পাঠ। কুকুত অতি পৌতি, দী শূল অহাৰ  
পৰ্যাত সকলোকে কুকু নাম অসন কৰি কৃতত শৰণ লোৱাই, মালচাৰ বিশোৱ  
কুকুতোৱা কৰা। এয়ে মহাপুৰুষ পৰদেৱদেৱ ধৰ্ম আৰু ধৰ্মপ্ৰচাৰৰ প্ৰণালী;  
এয়ে হৰিদেৱদেৱ ধৰ্ম আৰু ধৰ্মপ্ৰচাৰৰ প্ৰণালী; এয়ে মহাপুৰুষ মাৰ  
দেৱদেৱ মহাপুৰুষীয়া ধৰ্ম আৰু ধৰ্মপ্ৰচাৰৰ প্ৰণালী।

নই আসামলৈ উভতি অহা সহ দিন হোৱা নাই, কিন্তু কনিষ্ঠৈ  
পাইছো যে বৰ্তমান দানোদৰীৰ সন্মানৰে গৈতে আন বৈকুণ্ঘকলৰ  
মনোৱালিঙ্গ আছে। ই বৰ কুৰুৰ কৰা। শীৰিতাৰপত্ৰ শীলনৰদেৱ  
আৰু শীলনৰদেৱৰ কিতত সন্দৰ আছিল। তেনহে তেওঁোৱৰ  
বৰ্তমান শিয়ালৰ ভিতৰত কিয় এনে বিমুক্ত? তেওঁোৱৰ বৰ্তী  
গুৰু হৰেন। এনে প্ৰসংগতাৰ নিমিত্তে নিয়া সহোৱ আৰু শাপি পোৱা নাই।

আৰু এটা বৰা এই বিনিমতে কৈ বোঝো। সড়া, সমিতি, বহুতা, ইত্যাদি  
কৰিবৈই মহাসামাজিক আৰাম কৃতিপটত বাধি থামেই নহোৱা। যাতে কৈ

মহাপুৰুষকলৰ অনুকৰণ আৰু অনুসৰণ আৰাম দেখৰ শিক্ষিত অশিক্ষিত ৪২৪

বিদীনী তী শূলৰ বালক বালিকা আউটে হচ্ছলে কথিৰ পাৰে বৰজন  
নিয়াজিক সেই বিষয়ে চক্ৰ বাখিষ্টলৈ হই বিনীত মিনতি কৰে।। এতি বছৰ  
বাজাৰ তো প্ৰতিপদ দিন। আৰাম আউটাইবে একে লগ হোৱা বধিত বাহুনীয়া  
কৈ ইয়াতে এৰিহৰ কাম শেৰ হ'ল শূল ভাৰি ধকাটো বাহুনীয়া নহোৱা।

এই আৰামৰ কথাত প্ৰাৰ্থনা কৰো। আপোনামাকলে দোৱা নথিৰিব।

আসামৰ কৈ সোভাৰা যে এই মহাপুৰুষকলে আসামত এনে পৰিত্  
বৰ্তন বৈকুণ্ঠ ধৰ্ম প্রচাৰ কৰি কোটি কোটি হীৱৰ পৰিষৰত পৰিত্  
বৰ্তন তেওঁোৱৰ পৰমৰেব সিংহাসনৰ নিকটবৰ্তী কৰিলে, আসামৰ সমাজত  
তেওঁৰ ধৰ্মভৰত আৰু সদাচাৰৰ সোতো মোৰাই মহাপুৰুষৰ বোৰ ওচালে।  
তাৰ দিন পৃথিবীত সভ্যতা খাকিৰ, আম ভজিৰ আৰাম খাকিৰ, তত দিন  
পৃথিবীৰ কাম্যকানন আসামত পৰিত্ৰ কৃতিপটৰূপৰা। এই মহাপুৰুষকলৰ নাম  
নুথাখা।

আসাম দুৰ্ঘীয়া হওক, আসাম কঙাল হওক, কিন্তু এই কথা নিশ্চয় যে, এই  
মহাপুৰুষ অনুত্তি আসাম ধৰ্ম-ধৰণৰ কেতিয়াও কঙাল নহয়।

শীৰিতাৰভিবাম বকহা।

## কৃতিত্ব।

আস্থমান, আস্থজ্ঞান, আপোন দয়ন,

এই তিনি উপতিৰ পৃতি।

নাই ভৱ, কৰি মোৰা কাম,

সৎসাবত হয় তুমি তৃতী।

শীলক্ষণীয় বে঳বকহা।

## “গুৰু মাহীঅ্য”।

ফিনাটি আজি তুৰি বছৰ আৰাম। আৰাম চূৰ্বীয়া ষষ্ঠেৰকাম বকহাৰ  
বিহু কাম উপনিষত। এটোৱ সমক্ষত এজন ধৰ্মীক, সদাচাৰ আৰু জনা তুম।

ଶାହୁ ଆସିବ ମୌଖିକରନ୍ତ ଲିପିତଥିଲା, ନାହିଁଲ ଝଲିଲେ ଓ ସବହ କୋଣାରୁ ବରେ ବୈ ଦୁଇଷ ମୋହାରିଲୋ । ବୁଝାଇ କଲେ "ଶୋଣ ଅର୍ଥବଳିର ବିକାଶରେ ଏବଂ ଏବଂ ଲାଗିବାର କାମକୁ ହାତିକାର ଲାଗି ଦେଖିବାର ଯାତରିବ ଦେଖାଇ ଲିଙ୍କ ଭିତରେ ଏକମାତ୍ର କରିବ । ଭୁବି ଦେଖାଇ କରିବ ।

୨୮ ଚୋତାଳ ନଥବୀ ହେବେ । ହିନ୍ଦୁର ଅତ୍ୟୋତ୍ତର ବିଶ୍ଵାମିତର କଥାକାଳ ଚୋତାଳବୀ ହେବେ ମୁଣ୍ଡା । ଆଗେରେ ଏହା ମତଲେ ଯେବେ । ପେ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନୀ ଭେଟିର ଓଚବେଶ ଶ୍ରୀ କବି ତେବେରେ ସବୁ ତୁମଙ୍କ ଗାତେ ଆଉଇଛାଇ ଥିବା ଚମଳ ନାମ କଥା ଲୋଇବା ହେବେ । ଏବଂ ପିତା ଯୋର ବଧାର ସଂତା ମିଥା ଅତ୍ୟୀ ଗାର୍ବ ଓ ମାନୁଷକ ଅଳ୍ପ ଭାବେ ବିଶ୍ଵାମିତର ନାମ କଥା ବାରୀ ପାଇଁ ଲାଗେ ଲାଗେ ଥାଏ ।

১৯৮৫ সালের জানুয়ারি মাহে প্রকাশিত কলকাতা বিদ্যালয়ের প্রাচ্য বিভাগে প্রকাশিত একটি পত্রিকার প্রবন্ধে উল্লেখ করা হয়েছে যে প্রকাশিত পত্রিকার প্রকাশক হিসেবে আমরা দায়িত্ব পালন করছি।

ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଦେଇଲା ଯାଏନ୍ତି ଅମେରିକା ଓ ବ୍ରିଟିଶ ପାଦବୀରେ ବୁଝା ଆମ କାମର ପାଇଁ ଚିନ୍ତିତ ହିଁବାରେ ଅଭିମାନ କାରାବ ନାମ ଦେଇଲା ଯାଏନ୍ତି ବିଜେଟ ଦିଲେଖି ପରିବର୍ତ୍ତନ। ଯୋଗିବିନ୍ତି ଲୁଣ ଲୈ ଆହୋଟେ। ଭାରତରେ ପୂର୍ବା ସଙ୍କଳ ପରିବର୍ତ୍ତନ; ଆର ଶାତରେ

ପ୍ରତିକାଳିକ ବିଦ୍ୟାରେ ଅନେକ କଲେଜର ନାମ ଦେଇବାରେ ଏହାରେ ଯାଇଲେ । ଯେବେଳେ

ପ୍ରଦୟ ତେବେଳୁ କୁଣ୍ଡଳେ ହେ ଏହା ଲୋକଙ୍କରୁକୁ କାନ୍ଦିଲାମ ମୟୋ ଭୁଲିଲାମ କୁଣ୍ଡଳେ କୁଣ୍ଡଳୁ ଆଖିଲା। । ଅର୍ଥାତ୍ ନାମରୁ କାନ୍ଦିଲାମ ଏହି ସଂକଷିପତ ଆମର ଏହାମ କୁଣ୍ଡଳର ସବୁ ଆମିଲା ଚାଲି କୁଣ୍ଡଳେ ।

ଏହି ଅଭ୍ୟାସରେ ଆମେ ଦେଖ, ଇତ୍ୟାପି। ଏହି ନାମ ତଥି ଆକାଶରେ ବିଦେଶୀ ଭାଷାରେ ବିବରଣୀ ନାମ ଛାଇଲେ । ଅଗତ ଛାଇବା ଚେତ, ପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗ, ଯାହାରେ କୋଟିର୍କୁ

ମନ୍ଦିର କଥା ହତିଲା; ଲାଗୁ ମାତ୍ରମେ ଯିବାକୁଠାରେ କେଟେ ସବୁ କବେ ।

କେବଳ ବାର୍ଷିକରୁଥିଲୁ ଅତିଶ୍ୟାମ ଆବର ଦେଖିଲୁ କୁଣ୍ଡଳ ମାତାଙ୍କରୁ  
ଏହି ଶତାବ୍ଦୀ ପଞ୍ଚ ଶତାବ୍ଦୀ ଧେଇ ଦେଇଲାମାତାଙ୍କରୁ ଏହି ଶତାବ୍ଦୀ ପଞ୍ଚ  
ଶତାବ୍ଦୀ ଧେଇ ଦେଇଲାମାତାଙ୍କରୁ ଏହି ଶତାବ୍ଦୀ ପଞ୍ଚ ଶତାବ୍ଦୀ ଧେଇ ଦେଇଲାମାତାଙ୍କରୁ

ପ୍ରତିବର୍ଷ ମାଲିକିରିଦିନ ସତର ମୋହିନୀଙ୍କଳର ନାମ! ମୋର ତୋ ମୁଁ  
ଡାଇବ ଆମ୍ବାଳ। ଏହି ମୋହିନୀ ପଦର କଥାରେ  
କରେ ଯିବାର ଲକ୍ଷ ସମୟ ବୁଦ୍ଧି କେତେ ନିତେ

ପ୍ରତିକାଳିକ ମାଟ୍ରହର ନାମ ଲୈ ମାଟ୍ରହର ପରଲୋକର ସଂପଦି ହୁ, ଏହିଟେ ନୋଟି

— কেবল অন্তর্নাম। এই নামকে সকলো বাস্তুতে জাতি সম্পর্ক নির্দিষ্ট করা হয়ে থাই নিয়ের বাস্তুতে আবশ্যিক। প্রথমে নামকরণ করে আবশ্যিক হওয়া বস্তুটি আছে। এখন পূর্বে কোন ক্ষমতা নেই।

ନିର୍ବାକ ନିର୍ବାକ ଭାଷା ଆଜି ବାବଦା ଗତେ ଲାଗିଛି । ଅଭ୍ୟାସ ଥିଲେ ଯେଣ ଲାଗାଇଛି ।

ଶାକୋ ଖମିଲେ । 'ଡାକ୍-ରୋଡା, ଏହି ହେତୁ ତୋ ଡେଲିକାଳ ଆସିବେ ନିଜିମାତ୍ର' । ଅବଶ୍ୟକ କଥା ହେବା ମାତ୍ର । ଯେବେ ପରିମାଣ କରିବାକୁ ପାଇଁ ଏହା କାହାର କାମ ନାହିଁ ।

ତେଣୁ ମରିଥିଲା କାହାରୁ ହେ ଏ ଦେଖିଲୋକର ନାଥ ଲାଇ ଯେ ଶାନ୍ତିରୁ କେନେଟିକେ ଜାନି ମୋର ଡିକ୍ଷିତୁ କୁଳ ଡେକ୍କ ମାର୍ଗରୁ ସାନ ଆନନ୍ଦେବ ବା ଅଞ୍ଚଳମାଧ୍ୟେ ଅବସ୍ଥା

শৰ্পৰ কথা পাতি মৌৰ মন দেৱা মকবি নামা একাৰ বহুত গান শোৱা । নিষু শৰ্প সহেৰেৰ।” শিখৰ ঘৰত থালে উপাত্ত আৰ কোৰো লৈ ।  
আৰ মোকদ্দমা সম্পৰ্কীয় কৰা পাতি লাহে লাহে দোৰ মন কোৰে । এনে ঘৰত অপমান হলে নো ভুমি কি প্ৰতিবিধান কৰিবা যোৰ  
কেন্দ্ৰী চৰকৰে নিশ্চাৰ নিশ্চিতে বিশ্বাস কৰিবলৈ সহজে আছে। কেন ? যৈই কলো “অভূত অপমানৰ প্ৰতিবিধান কৰিবলৈ দামে প্ৰশংসণে  
চেষ্টা বনত নাই—আমেৰি আৰম্ভত নিশ্চাৰ নিশ্চিতে বিশ্বাস কৰিবলৈ সহজে আছে।” তেওঁতা ঘৰকৰে অপমানৰ বাঢ়াতি আশুলুকিৰ  
চেষ্টা যোৰ নিশ্চাৰ যথাঅচুৰ (সতৰ স্বাপিত মুক্তিৰ) অৰ্পণ চাঁচৈ আহিবলৈ আগত কৰে । বাবলৰ চৰকৰ দৃষ্টিকৰণে কৰত —আমি সাত দিন  
অৰ্পণ কৰিবে। আজা পাই যথাসহজত আহি সৰ পালোৱাই । আৰম্ভত সৰ্ব জল, সতৰ ওচৰতে চৰকাৰী মাটিত থক। শৰ্বমানৰ দলেমে হেমো কো-  
স্ট্ৰিটৰ্ব বকৰৰ! মেই দৰাৰ বটা বৰকাৰ বৰাই মহাপ্ৰচুক হৰাই থোৱা কাট দৰাৰ এটা ভক্তিৰ আগত, সতৰ বহত ধৰ্মৰ, মানি হৈছে, ভক্তিৰে হৃষে  
চৰকৰ সকলেৰে দেবিতে । দেহৈবৰে গোৱাই কৰব সকাম নাই । আৰম্ভি হৃষীয়া প্ৰথাৰ বিবোধী লোগ তেল চাউল কনি-কাপোৰ আৰিব  
নামপৰাৰ হালত যি হৃষী চাবিলৰ ভক্তি নাম-বৰত আঞ্চল তেলেৰে প্ৰথাৰ কৰি, গৰ মহে দুটি বিধি বাবীৰ বিডি বেচি, দিনে নিশাই ধৰ  
প্ৰিয়— দিহি নিম নিম হাটালৈ গৱ। যটো এ প্ৰচুৰ আলামেত তৰ শুনো কৰেইয়ে যাস, বাবলৰিশকলৈ হেমো গাবে গাবে কৰ, পৰা অবিহু, দৰ  
চাহুন্তে গৱেৰো । যই যোৰৰ পাঞ্জে শশম-বৰত হুবাৰ কিছিবগৱা হৈবিলাকৰ নাম কৰি হৃষীয়া অৱজা বাইজুক লুটুটু ফুঁহিছ । আৰ সতৰ অৰ্পণৰ  
চৰকৰ কৃত্কৃত্যাকৈ বৰা হল । যোৰ নমত এটা ভৱজৰ কৰা হল । আৰিব হেমো মেইবিলাকত মন কোন নাই । কেৱল তেওঁ নাটক নভেল  
দুষ্টাত মাৰি লৈ মোক আগভি শোখে নকি ? তিবলৈ হৃষী হৃবাই এবাৰ চাই দৰাৰ নটো বুংগোৱা আৰ বাৰে-চৰে কথাত ব্যৱ থাকে, ইতাপি কথা বটি প্ৰক্ৰিয়া  
নকি হে লাহে শাবে সৈই ভাৰ দৰ হল । শৰ্পাত অনু গাফত আউলি । শৰ্পৰ বাইকে ইমান পুৰণি কোয়া সতৰ এথমৰ নামত কলক দিবে ।

এই সলতান দেবি মোর হলে মন বৰ দেখা হল। ইয়ান নিশা হী টেনাটো। তাঁ মোর মনেৰে ব্যামোৰ ঘাত দোৰ নাই দেম হে গালিন। **ক্ষেত্ৰ**  
**ভূমিগোপনীয় আৰে এনে অজন অসৎ শোকৰ সৰাচ ইয়ামাখণি আৰু বৰুৱা ভিতৰত যথি কোনোৰাখি ধৰে, ধৰেৰে মতামতো যে নাহিল এইটিহে।** **ক্ষেত্ৰ**  
**ক্ষেত্ৰ- কাজৰ গতি দাতা গোদু-বৈধৰে কি বৰিছে। কিমানি ইতি কৈৰণ কে ভৰ্ত ভগবত্প পণ্ডি,” মেই বাবেৰে ব্যামানখৰ দোষ মাৰ্জনীয়। এই **ক্ষেত্ৰ**  
**মেইত মন চাৰলৈকে অলুক এইখন লোলামা।** আৰু দিন দুৰ চারলৈকে বিৰাম আৰু চিঠি ধৰিবাকৈতেও অৰমৌলি লিবোৰ্মণ্যে মাৰ শগামে “অছু।” অথবে **ক্ষেত্ৰ**  
**অছু লাহে লাহে মাছিত দেৱা লৈ বহিৰ্ভো।** অলু-ভগবত্পাদে মোক মদোন্মুক্ত কৰা উপায়টো কি হয় তোৱা হচ্ছে। তাৰ পাঞ্চ বণ্ণক কোৱা **ক্ষেত্ৰ**,  
**কৃষ্ণি মাৰ শগামে “শৰ্পা, পুলি যদিকি লৰা মাহুদ, তৰাপি বিদাপি নিমুখ।** **ক্ষেত্ৰ** বন্ধুষে আগেৰে জনহোৰে বণ্ণক ইয়ান নিশা দৃশ্যকে নিদিৰণো। **ক্ষেত্ৰ**  
**ক্ষেত্ৰ** বিশেষ বৃজাম মেগো। আৰু উপম্যুক্ত কৰি আন। আৰু এটি কৰা-**ক্ষেত্ৰ** ইয়াকে তুমি গুড়-বৈধৰে মোক কৰে “এবা আৰু ইয়ান মু**

কবিতাজলকে নহল। আৰু এতিয়া ভূমি আমাৰ চৰাতে শৱন কৰি  
ফুক্কেন্দে। বাতিলুৰা নিঘৰ বহালৈ থাবা। পাতে-শৰে লাহে-ধৰে এই যিষ্ঠ  
কোমাতো কথা হন; সপ্তাতি কথাতি দেন ক'তো আকাৰ নেণ্যা?" কি কৰ  
কিম্বে অৰুৰ লৌপ্তা, এই খন ভালি তিথি চ'বা বৰত শৱন কৰিবেন্দো থৈ।

বাতিলুৰা আৰু বাহী গাবে পৰাকৰণ নিদিষ্ট জানি পোনে পোনে  
যাহি আৰু ত্যোহি কৰি হৃষিমান ধৰণে। নিশা নামাকৰণ  
ভাল টোপনি হোৱা নাহিল; গেটে পথৰ হলেতে চৰমুগ থাই আহিল  
পাটত গলোটৈ। দেই টোপনি একেবাবে আহেলি তিনি মান  
ভালিল। যই মৰাগৰিকৈ হাত মৃৎ দুই অলগ চাহ অলগান কৰি  
গলে। সতৰ ভিতৰত দেখোন এখন হলুলু। আৰু তোলা পাহুণ  
মাছহে নথৰা দৈহে। কি হৈতে বুলি ভক্ত একনো শোভাত কেতে কৰে  
"বৰানৰ দলৈয়ে আৰি যোৱা! নিশা দৈ পাৰ হৈ চাগবিত এক সতৰ কু

শুল্কামাতো ন'হ' পুটৰ বৰ পাটোটা জুই দি পুৰিলৈ"। তাত বৰা মাহুলি  
চাঁচজুন দেই বাতিলৈ লিলালৈ দৈ মাবোৱা। পুৰিচ আনি দস্তু কৰেৱাত  
একেৰো গৱেষণ দৰ্শনাৰ দলৈক শই ধৰা পাবে। তেওঁক নিলিপটোৱী অনিয়  
জ প্ৰয়োজন আনিছো।" কথাটো তনিহেই আৰু নিশাৰ সকলো ষষ্ঠী তলোয়া দুৰ  
গোসাই ভক্ত আৰু সতৰ প্ৰতি পুৰিব বিশ্বাস সকলো দেনেই ন  
বন্দেচিতা ইণ। আৰু তনিহেই দেনো যোৰাইব আগতে বৰানৰ দলৈব, পি  
পুনৰ্জন্ম হাত চৰ পোৰ কৰণ-মাবিৰ পুৰাত নানা অকাৰ লাজুনা হৈছে। এই  
তেওঁ দেখি তপি আৰু সতৰ এক দণ্ড ধাকিব মন নৰল। নবাগবিহী  
জ্ঞেয় শুহৰপুনৰ বিদায় লৈ বৰলৈ আহিলৈ।। শাঙ, খং, অপুনাসত কাৰো

অৰ্থাৎ একো কথা নকলৈ। বৰানৰম্বত কাহাৰি শুলিলত ছুলৈ ভিতৰতে  
খাবিল কৰাই কানত হাহিব হৈলৈ।। এমাহনামৰ পিছত তেওঁ  
ন্মৰ্ণত ধৰা বিদায়ী বৰ্ষৰ পত্ৰবিশ্বা মালিলৈ। হৈ ধাৰিক নিয়মিত দৰ্শনাৰ  
শুলৈ বৰ-পোৱা সকৰ্ম্মাত তেওঁত চোপদ্ব হৈ তিনি বৰব সন্মৰণ  
কৰালৈ গলে। চিৰিন্দি কাহাৰিৰ সমাতে পাশে। চিৰি পাচি আৰু  
চুলুম্ব-সামৰিব মোৰিলৈ, মূৰ দুবিলৈ ধৰিবে। গী অৰুৰ বুলি বিহু  
-ৰ ভাৰীয়াক শৰি বৰলৈ আদি প্ৰাণ পুলি কান্দিলোছি। হৰি!

ইয়েকলৈই গোসাই! এইসকলেই ইয়ানবোৰ প্ৰাণীৰ পৰকালৰ কৰ্মসূৰ।  
ইয়েকলৈ নাৰকে অহিমত মাহুলে টৈবৰ নামৰ পৰিষৰে লুঁ আৰু এই  
মাহুলকে আমাৰ দুবে মুগই প্ৰতি অগ্ৰাধ, প্ৰতি দৈবৰ, শীঘ্ৰিখৰ পূৰ্ব ইয়ান  
নাম দিউৎক! দে সংযু পৰম পিতা! এই আকাৰ আমাৰ লক লক চিলু-  
নাৰ প্ৰাণীৰ কি অধৰা কৰিব। ইয়ানকৈ আৰু মুৰব প্ৰাণি হৰ মোৰাবে।  
বৰানৰ পৰমাত্মক আৰু বেচি অধৰণ নাই। দয়াৰৰ! কাহানি ভোমাৰি  
গ্ৰেবিত পুৰুৰব কৰ্তৃ বচন ন'চা বিবৰা।

"ধৰা যদাহি দৰ্শন প্ৰান্তিৰ্বিতি ভাবত"।

অচুৰ্যনমধৰ্মত তৰ্মুনং হৰামাহনং"।

ত্ৰিশলতি শৰ্মা।

### উচ্চ ভাষা।

শ্ৰ উপকাৰ হক ভীমৰ প্ৰতি।

প্ৰমেয়া হক মোৰ কীৰা।

শ্ৰব মদম আৰু আণীৰাব লৈ,

দেন মোৰ শ্ৰীৰ মোৰাম।

আৰামানাম বেজবদৰা।

### কবি ফেৰদোছী তুচ্ছী।

বিসকল নামজলা মহাপুৰুষে বিসপ আঝ দুৰ্বেল সৈতে হোৱা মহাবৰ্ধত  
জ্বল ধাচৰিবি ইতিহাস পিঠিত নিজৰ নাম স্কটফুলাটিক অশাই বৰিবলৈ  
শৰ্ম হৈবে সেই মহাপুৰুষকৰুল ভিতৰত "জাহনামা" বচোৱা কৰি ফেৰ  
মোছী এলৈ। প্ৰাচীন দ্বাৰা ফাঁচী অতি মুখু। ই অশিত আৰু পৌদৰ্ঘাৰে  
ভৰা। এই কাৰেই প্ৰাচি আৰু পাশতাৰ উভৰ মহাবেশতে আম আম ভাৰাৰ  
বৰে ই সমানে আৰু পাইছে আৰু বিদৃত হৈ পৰিবে। "জাহনামা" এই  
ভাসাতেই লিখা এমন পুঁৰি।

ଭାଇନୀ ଏହି ମୁଖ୍ୟମନ, ସ୍ଵରୂ କବା ଗାହ । ପ୍ରଦୀପିର ଭିତରତେ ହେବୋଛିବ ବାଣେକ ମାକର ଆଧିକ ଅନ୍ତର୍ଭାସ ସବ ଭାଲ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଗେଇ ମୁଖ୍ୟମନ ମାହିତ୍ୟ ଭର୍ବାଳତ ଏହି ପ୍ରଥମ ମନ୍ଦାଇ ବେଦିବିଲେ ପୋରା ଯାଏ ବେ ତେଣୁ ସକତେ ଉପରୂପ ଶିଙ୍କ ଲାଭ କବା ନାହିଁ ଏମେ ନଥ୍ୟ । ଛାହନମା ଆଚୀନ ପାବନା ମାନ୍ଦାଜାର ଇତିହ୍ସତ । ଇହାର ଅଞ୍ଜୋପାଞ୍ଜ କରିବାରେ ଗର୍ବବେପାରା ଶିକ୍ଷାତ ଥରି ଅନୁରାଗ ଆଛି, ପରିଦିକେ ଆଗୋନ ପ୍ରତିଭା ଦ୍ୱାରା । ମେହି କରିବାର ମାନ୍ଦାଜା ଆକର ମାର୍ଦ୍ଦୁର୍ଯ୍ୟ ଯି ପାଇଛେ ତେହେ ଆଜିନାମାନି, ଗର୍ବବେ ସିଦ୍ଧିକାଳେ ସୁଧାପତ୍ର ଲାଭ କରିଛି । ଡେକୋ କାଳବ ପାରିବେ । ମୁହଁତେ ପୂର୍ବକଳାପ ଜୀବନୀ, କୈତିକିଳାପ, ଆଚାର-ସ୍ୱର୍ଗାଦାର, ମଜ୍ଜାମାନୀ ତେଣୁ ମାନିଯାଇଲୋଚନାତାମ ମନେଥୋଗେବେ ସୈତେ ଲାଗିଛି; ଆକର ଶ୍ରଦ୍ଧାମାନ-ଶ୍ରଦ୍ଧାନୀ ଆକର ଶିଖ-ବିଜ୍ଞାନାବିର ବିବରଣେବେ ଏହି ଗ୍ରହଣ୍ୟ ପରିପରି ।

ଭାବନାମର ଖୋଲ ତିନି ଦୁଇ ହେତୋବ। ମେହୋର ଯିମାନକେ ପଢାଯାଇ ଦୂଛ ନଗରକ କାହିଁର ବୈ ଘୋର ଏଟା ନଦୀର ଶାଖାର ପ୍ରତିବନ୍ଦ ଥାବିଲାମାତ୍ର ମିମାନେଇ ନୃତ୍ୟ ଭାବତ, ନୃତ୍ୟ ସମତ, ହରର ଭବି ଉଠେ, —କବିକ ମିମାନେଇ କାହିଁର ମହିନେଇ ନଗର ଆକାଶିତ ଥକା ଗୋଟିଏଟି ଆମ ଧରି ନିଯାଇଛିଲ, ଆମ ଫଳି ଆକାଶ ପାରିଲେ ଇଚ୍ଛା ହର । କତୋବା ବୌବ ଅସ୍ତ୍ରର ମୌଦ୍ରବ ବରିଷ୍ଟ ହିବେ ତୁଳ ନଗରର ଅବିରାମୀମଳକର ଅଶ୍ୟେ କଟ ଉପରିଷିତ କବିଛିଲ । ଏହ ତମ ବୌବ ଭାବର ହରତ କ୍ଷିତ ହର; କତୋବା ପାପର ବିକଟ ଭାଲୁ ତିଜ ମେହୋରଙ୍କେ ଭାଗି ପରିଛିଲ, ଗନ୍ଧାରା ଆଦି ଉଠ ଗୈଛି, ଲଥାବନୋର ଶୟ-ଅଶ୍ୟୁତ୍ତ ଆକି ବିଶିଷ୍ଟ ହୋଇ ଯାଏ;—ଯେମ ପୌଦର ଛବି ମାନୁ-ପଟକ କେତ୍ତିଆମ ପରିବିରହିତ ହେ ପରିଛିଲ; ମୁହଁରେ ପ୍ରତିବନ୍ଦେ ଦୁଇକାଳକୁ ମେହେ ନଗରତ ଦୀବେ ଦୀବେ ବନ୍ଦ ବସନ୍ତ, କେତ୍ତିଆମ ବୌବରତ, କେତ୍ତିଆମ ପାପର ବିକଟ ମୁଣ୍ଡ ଧରିବ କରିବିଲେ ଆମରୁ କବିଛିଲ । କିନ୍ତୁ ଦୂରାପି କୋମୋ ବାଜ-ପ୍ରତିନିଧିବ ଥେଲା କବେ; ଆକାଶର ଜୀବନର ଆଗ ପୁରି କଟକଟିଯାଇକି ଦେବରାହି ନିଯାଇଲା ଏହାମେ କମ ପରା ନାହିଁ । ମେହୋର ମହିନେଇ ନଗରର ଅଶ୍ୟୁତ୍ତ ପରିବିରହିତ ହେତୁ ଏହାମେ କମ ପରା ନାହିଁ ।

এনে সমোহাবিষ্ট, অস্থগ্রাহিতি করিত। যে এবাব পঢ়িলে আমের কোথাক বাছিবলৈ বাধ্য হৈছিল। কিন্তু সেই কেটা দাক বছবে বছবে ভাবি  
পঢ়িবলৈ এন যাব, কোনোভেতে হেশাই নপলাব; সামৰত ঘোৰাব উজ্জীবিলৈ, আৰু তেওঁলৈকে প্ৰতিশ্ৰুত মনুন নতুনকৈ মথাউৰি বাছিবলৈত  
দৰে মনত পচাৰ আকাঙ্ক্ষা বাছিবলৈ ধৰে। এই কাৰণেই ইউজেনো মৃত্যু। ফেৰদৌজীয়ে মনে মনে ভাবিলিল, আলা, তেওঁৰ যদি আধিক  
পঢ়িতাকলে ইঁহাৰ বৰিক প্ৰচ্য বাজাৰ হোৰে The Homer of the East রো সুচল হলহৈতেন, তেওঁৰ যদি অৰ্পণালৈমূলৰ কোনো মহৎ উপায়  
নামে অভিহিত কৰিবে। এই থেবেই জেন ব্যাজনোৱা দৰিয়ে লেখকে ইয়েন প্ৰিমেইতেন, তেওঁৰ যদি পিতৃতাৰ অনুগাম আৰু কৰনাত এনে এটা কোনো  
বচকক “আদিবৰ্গত বিলাপতি, বিবৰ-বৰ্ণনাত ভাৰতচন্দ্ৰ আৰু কৰক বসন্তলৈহৈতেন যাৰ ধাৰাহি তৃতী নথৰ জনপ্ৰিয়নৰণাৰ বক্তা কৰিবলৈ সমৰ ধৰ,  
বাছিকী” দিব উল্লেখ কৰি গৈতে।

এই মহাশূব্র বচক করিল শিরোমণি মহাশূ কেবলেজী ভূতী প্রতিষ্ঠা হৃষিকেশ দ্বারা পূর্ণ হয়। দিনের সশোন আমেন তেওঁ ঘোষাইন অবস্থের তুচ্ছ নদৰত ঘষ গ্রহণ করে, এই কারণে হৃষিকেশ ফলে। নবা দিনমৈলে তেওঁ ব নদৰ আশা মনতে বৈছিল; নামে অধিক। তেওঁ আচল নাম আবুল কাহেম। কিন্তু গুরুনীর অধিকার তেওঁ নদৰ দৃষ্টত কাল কট্টাইছিল।

ହେଉ ମେହି ପୁଅ କବିତାର ଲିଖାବିଲେ ହେଲା କବି ଏଥିନ ଉଚ୍ଚ କବିତାଶକ୍ତି

দম্পত্তি শোক চিহ্নিত হইল। তেওঁর সত্ত্ব ধৰিও এবং বিষণ্ণুগুলির দ্বারা পোড়া মুক্তা বিদ্যা উচ্চিত। শান্তভাবে অন্যান্য কথাত কোন বৈ তিনি কুবি জোরের আপত্তি  
৪৫ দ্বৈশিল প্রথম মেইবিলাকুর ভিত্তিত সেই পুরুষ বিভিন্ন নিয়াব কৃতি মুক্তা ফেরদোষীলৈ পঠিয়াই দিলে। ফেরদোষীয়ে আবিষ্ট যে, প্রস্তুত  
৪৬ পিদলৈ তেওঁ কাকে মনোনোত নকৰিলে। এনেতে তুচ্ছ নগবর আযুল করে এবং তুচ্ছ নগবর অধিবাসীসকলৰ সকলো কষ্ট নিখাবণ কৰিব পাৰিব  
৪৭ বাদৰি পাই হেটক তেওঁ নাতি শক্তিয়ালে। আযুল কাহেমে আসল মনেৰে ঘৰনৈক নিজেৰ ও জীবনৰ অবশিষ্ট কাল মুখেৰে কষ্টৰ পাৰিব। কিন্তু বেতিয়া  
৪৮ আমুল উদেশ্যা শুরু কৰি গজনীলৈ যাত্রা কৰিলে; আৰু বিহুমান নিম্ন মূৰতি কৰিব মহেবৰ পাৰিবতে তেওঁলৈ পঠিয়া কৰণ মুক্তাবৰ দেখা গালে,  
৪৯ অত্যন্ত গজনী পাদেছি।

সংস্কৰণ করে কার্যালয় বিদ্ধি অনেক। পোতার পাছে গোটেই সেই নম তিনিজন মাঝেক সান করি গোলো। তেওঁর সকলো  
ব্যবস্থা সবে অচল ভঙ্গে পাছে গোটেই অগত পরিদ্রব করি দেখা শুন্ত মিল গল। সকলো কামনাৰ মৃত্যে শত্রুৰ বুঠাৰৰ  
পাছে। ধ'তে পোতা, ততে চাতা; ব'তে সজ, ত'তে বিদ্ধি। গোলোৱা হৈলো।

**ତ୍ରୟୀ** - ନଗାଟିଲ ଆକାଶରେ ପଣ୍ଡିତ ଆହିଛି। ସଂମୋଦ୍ଦରିତ ଏକେ ଧୂରଜାରୀ ବାଟିକୁ ହେବି ଧୂରମେଶ୍ଵର କୌଣସି ଅବ୍ଦୁଳ, ମହିମା ଅପାର। ସଂମୋଦ୍ଦରିତ ଧିଗକଳ ଜାନିଯେ କ୍ରିଟିଟ  
ତ୍ରୟୀ  
**ତ୍ରୟୀ** ଦେଖା ଯାଏ। ଏହି ବାବେ ଫେରଦୌହି ଘେନ ଘେନ ପଣ୍ଡିତଙ୍କମ୍ବ ଚାହିଁ କୁଟୀ କାହିଁ ନାମ ଇତିହାସର ପଣ୍ଡିତ ମୋଜୀ ଆଖିବେବେ ଲିଖି ଦୈ ଗୈଛେ ତେବେଳିକାକେ କୁଟୀ  
**ତ୍ରୟୀ** ଶାତ୍ର ଶାତ୍ର ଯାନ ହେ ଶାତ୍ର। କାବ୍ୟ ବାନାରାହେ ଫେରଦୌହିର ଅମାଧାରମ କାହିଁ କାହିଁ ଲେଟିକେ କୁଣ୍ଡିଲ; ଯମେ ଯମେ ବିଷନ୍ଦର ମୁଖ୍ୟ ହବ ଲୋତ ଶବ୍ଦିଲ। **ତ୍ରୟୀ** -  
**୪** ଶତିବ ପାରଚିତ ଗାଇ “ଛାହମାର” କବିତାକରେ ବଚାର ଭାବ ତେବେ ଶ୍ରଦ୍ଧାରୀ କାଳୀକାଳ ଆକାଶ ନୁହ ନୁହ ଆବିଧକାର କବିତାଲୈ ଯାତ୍ରିତେ ବିଷନ୍ଦର କଳା ଡାରିବେ ପଥ ଏକୁଷଠ  
**୫** ପରିପାଳି କରିଲେ। ବାନାରାହ ତେବେ ପଣ୍ଡିତ ଇମାନ ମୁହଁ ହଲ ଯେ ନିଜିବ କଣେକୁହେବେ କବି ମହିଳିଲ। କିନ୍ତୁ ଡାରାପି ତେବେଳୋକ ଧ୍ୱନତାବାର ମରେ ହିବ ଆକାଶ  
**୬** ହୃଦୟ ଆନାଦେବେ ଗୈତେ ‘ମନୋହର ତୁମନିଧିନ ତେବେ ଖର ଖର ନିମିତ୍ତେ ମେଲାପରିଜିଜ ଆଜିଲ। ସଂମୋଦ୍ଦର ଦୂର ଯାତନ ଆକାଶର ଆକାଶର ଦୂରମାର କୋଣ  
**୭** ନିରିକ୍ଷିତ କବି ଦିଲେ। ଫେରଦୌହିରେ “ଛାହମାର” ବଚାର ପ୍ରବୃତ୍ତାବର ଯାବେ ଫେରଦୌହି ଭାବେ ଶାତ୍ର କରିଲିଲ। ଏହି କାବ୍ୟରେ ତେବେଳୋକ ନାମ ଇତିହାସେ ଧାର୍ଯ୍ୟ  
**୮** ଅତି ପ୍ରୋକ୍ତ ଏଟିକି ଗୋଟିଏ ଯୋହି ବିଷଟେ ଯୋହାହେ ଅପ୍ରକାଶ କରିଲେ।

এই কথাট খেবেছোইয়ে মন উৎসাহেরে গৈতে অভিন্নি আস্ত পরিব  
কলি ছানামা বচিবলে শাপি গল। মনেলে তেওঁ শক্তও যাচি বা  
ধবিলে। ধনব দেবে লমে শক্ত। তিনিকুই হেজাৰ ঘোৰ তিনিকুই হেজ  
গোৱে গোৱে। ইয়াত যদি শক্ত চকু নগৰিবা এনেকু মাঝৰহ যি  
নেবাদি হেজেলে মো এই পুঁথীৰো কাব শক্ত থব শক্ত মেশ বহতো  
য়ে। আৰু সেইবিলাকু চিতৰত বাণাহৰ অখন অমাতা তেওঁৰ প্ৰধান শক্ত  
পৰিব। কিন্তু তেওঁ দেবেৰে আছ নকি ভেব দুবি বহুৰ পিছত ধাহৰ  
লিশ এতামে। কিন্তু শক্তে তেওঁৰ পাছ নেবিলে। অখন অমা  
ত্যে তেওঁৰ বাণাহক দুবি দিলে যে খেবেছোই তিনিকুই হেজাৰ গোৱে নোৱা  
কৰে আৰু নোৱা কৰিবলৈকে দেবতা

উপর প্রায় পাঁচটাক মুন মনে দে কেবেছো। তিনিলুক হেয়ো দেশের দেশে  
ইয়ালে দানাহায় উপাসনাটি উপাসন। মিসিসিলে তৈ তেও ব কাৰতোৰেৰ  
উপৰুক্ত নথৰ; আৰু মোটেইহোৰ ধন একে মণে খিলে মিছাতে হেবেযোৱা  
গালে। তাৰ পিতৃত তেও দ্বালৈ আহি ফেৰ দেৰোৰীয়ে তেওইল পঢ়িওয়া  
অপৰাধ কৰি নষ্ট কৰিব। এইবাবে কেবেছোৰীক শমাতি ডিনি কুবি  
বিভাবোৰো পাই, তেড়িয়াহে মুছিল পারিলে যে তেও এনেকুৰা অসাধাৰণ

পতিত প্রতি হেমে অস্তুচৰণ কৰিছে। শক্তিৰ দল আৰু ভূম বৃত্তি

প্ৰধান অমৃতাক ভূমসনা কৰি ফেৰদৌৰীৰ সকানৰ নিমিত্তে চাৰিপথ

ভূম বাদছাহে লোক পঞ্চায়িত কৰিলে। কিন্তু তেওঁক আৰু কত পাৰ ? তেওঁকৰ

৩২৩ পঞ্চীৰণৰ বহুত আত্মতত। ইয়াৰ পিছত তেওঁ কিন্তুমান বিশাগী যা

৩২৪ ধাতত অধীক্ষত ধন আৰু বাজ-মাসন গৱেৰা এজেন্সীৰ বহুমুৰীয়া গোছাক

৩২৫ নিজৰ দেৱ আৰু মূর্খতাৰ নিমিত্তে কৰা আৰখনা কুলি এখন অহুৰোধ-পত্ৰ

৩২৬ লগতে পঞ্চায়িত নিপত্তিৰ দোষৰ প্ৰাপ্তিকৰণ কৰিলে।

কিন্তুমান বিশৰ মুৰত বাদছাহৰ মাহচৰিলক দুচ নথৰ পালেণ্ডে,

৩২৭ সিইতে দৈনেই দেৱা পালে যে ফেৰদৌৰীৰ শৰ কৰবলৈ লৈ যোৱা ১৫

৩২৮ বাদছাহৰ মাহু তাৰপৰা উত্তি আছি বাদছাহক ফেৰদৌৰীৰ সনা যা

৩২৯ দিলোহ।

বাদছাহে ফেৰদৌৰীৰ সনা বাতাবি কৰি দৰ চৰিত হ'ল। কিন্তু

৩৩০ কৰিলে কি হ'ল ? নথৰ হাতত কাৰো সাধন নাই। ফেৰদৌৰীৰ এ

৩৩১ টোকে আৰু এজনা ভোনেকে আছিল। বাদছাহে তেওঁলোকলৈকে এ

৩৩২ অধীক্ষত ধন পঞ্চায়িত রিঙত, ফেৰদৌৰীৰ টোকেকে সেই ধন বাধিবলৈ

৩৩৩ নহয়। কিন্তু ভোনেকে দৰ চৰুৰা আৰু জানী তিবোতা আছিল। তে

৩৩৪ ফেৰদৌৰীৰ অভিযান আগেোৱা জানিলিল। এইবাবে তেওঁ সেই শৰান-

৩৩৫ মধাতবি দকাৰ অঙ্গাৰ বজালৈ কৰি পঞ্চায়িলে। বৰাই এই কথাত

৩৩৬ মন্ত্ৰৰ প্ৰশংসন কৰি সেই শৰানত এটা দৰ খৰ মথাউতি, আৰু কৰিব শুতি

৩৩৭ তেওঁনিবলে এটি অভিযানা আৰু তেওঁৰ এটি কুলব কৰব মেই

৩৩৮ প্ৰচৰেন্দৰ কৰাই দিলে।

আপি প্ৰায় নাশ বছৰ উকলি দৈছে, কামৰ অৱল সোতত পুৰুষৰিল

৩৩৯ কৰত পৰিমুক্ত হৈছে, কত মহাবল্য কুলৰ আৰাম কুমি হৈছে, কত এহে

৩৪০ তেক্ষণা অনন্ত একাবত লুপ্ত হৈ দৈছে, ক'ত শোক কামৰ অনন্ত গৰ্জত খৰীন হৈ

৩৪১ কিন্তু তেওঁ এজিত মহাকৰি ফেৰদৌৰীৰ মহাপ্ৰণৰ ধূলত সেই মথাউতি

৩৪২ পৰিকল্পন, তেওঁৰ পৌৰৰ, দৰ আৰু কৌতি বোঝণা কৰি নহ'ল মামৰ পৰি

৩৪৩ চিন্তী দি ভীষণ পুৰু বৰবুৰ শত-মহন্ত অভিযান সহ কৰি গৱেৰীমত দৰ

৩৪৪ কুল্পি ধৰি হৈ দেকা পৰিষ্কলে পোৱা থাব।

ত্ৰিশি

## বৰ্তমান আৰু ভবিষ্যত।

বোৰ্ড, বোৰ্ড, পাটচোৰ্ড,—এতিয়াৰ কাম।

পৰা দোৰ্বা, সোচি বোৰ্ড, বোৰ্ড, গোৰ্বা গান।

আশৰীনাথ বেষ্টকৰণ।

## এটি কথাৰ বিষয়ে একাদশ।

এই ভাৰ চৰুখ সৎখাৰা “উয়াত” একাশ হোৱা “অমুৰীয়া ভাৰ আৰু সাহিত্যৰ

বুলো” নামে কিভালখনিৰ সমালোচনা কৰি লিখা অবস্থিৰ কথা এটিৰ বিষয়ে

বৰ্তমান অধিগ কৰলৈ আগ দৰা হৈছে। বৰ্তমান অবক্ষ উদ্বেশ্য অভিযান কৰা

বৰ্তমান কথাটিৰ বিষয়ে আমাৰ হি বৰ্তন্তা আছে তাকে হে মাদোন কোৱা হ'ল।

মাদোনকে কৈছে,—“তেওঁনিটি (মন্দুমন মাধুৰ, ইউলি) তেওঁকে

বৰ্তমান শব্দবদেৱে বচা হ'লে, আমাৰ মনেৰে, তাৰ শেষত—

“হিৰি কিছৰ শৰ বৰ্তমানে।

গুদ মিছুন গাহতি চান্দূত দে ।”

তুলি “অযুত দে” নামেৰে আৰু জেনৰ উলুৰে নাথকিলাহেতেন।

আমাৰ মনেৰে হ'লে “অযুত দে” নামে আৰু এজনেৰে মৈতে পোতায়ৰি

শৰবদেৱে এই পুত্ৰ বচন কৰা নাহিল। বিশেষত, “অযুত দে” পৰটোৱে

বেনো মাহুৰ নাম বুঁচোৱা হ'লে, কৰ্তা হৃষি হৈ সহজত যাকৰবৰ নিয়মাবৰ্মণে “গায়তি” নই “গায়তি” হ'লহেতেন। অহংকাৰ, “গায়তি”

এই কিম্বা পৰটোৱ হৃষি কৰ্তা হৃষে ও “গায়তি” নই থাকিব পাৰে, কৰ্তা, “ন

মাজাহুৰ হাত প্ৰকৃতি ন চাহা ন ভৱণী।” ইউলি আগেোৱা শো

ৰাৰ। ইয়াত কৰ্তা কেইহাত। হৃষে জিয়াটো এক বচনত আছে। এইটো

যাবৎপৰ এটা বিশেষ নিয়ম বাবা সিদ্ধ। কিন্তু এই বিশেষতো এই নিয়ম

পৰালৈ ব্যাবহৰৰ হৃতৰ এক বৰ্দম ঘড়িক্ষম কৰা হৈ।

"চ" এই অব্যাপক শব্দটোরে "আক" বুঝাই, "অনুত্ত দে" নামেরে ক্ষমীয়া ভাষা আক সাহিত্যের বৰঙলী"র প্রত সমালোচনারে দৈতে এই মহিলার আছিল বুলি পড়েও আব অভ্যর জ্ঞান পাবে, কিন্তু "চ" মানে একেৰো সমস্পৰ্শ নাই। তেওঁটাৰ কাৰণে হে অবক্ষটি লিখা হল। "আক" বৈই নহয়। ইয়াৰ অৰ্থ কেইবিটাহো। অমৃতকোষত চেতিখণ্ড  
শব্দাবিদেবত সমূক্তত্বে" এই বুলি আছে। আক, চাৰটৈ পাণি, "দে" এই পদটোৱ ধূপৰ অৰ্থ হ'ব পাৰে। "অনুত্তদে" পদটো "দুশ্শপনৰে" এই বিশেষাপনটোৱ বিশেষ কৰিবলৈ ভাল অৰ্থ হয়,—অনুত্ত দন্তাত্ত্বতি অনুত্ত  
ত্ৰিকুলকাষ্ঠ সন্ধিটৈক।

ଆକେ) ଏଟା କଥା ଚାପ ଲୋଗୋ ଯେ, “ଅମୃତ ଦେ” ଖେଳେ ମାସୁହ ନାମ ହେଲେ ସ୍ଵର୍ଗକବ ଅଭ୍ୟାସ ବିଭିନ୍ନ ଏକ ବଚନତ ଏଟା ବିଶ୍ୱାସ ହେଲେବେ କିମ୍ବା ତେବେ ବିଶ୍ୱାସ ଏତିଥା ଆତ ନାହିଁ, ଆକ ମେହିଟୋ ଲିପିକବ ଅଭ୍ୟାସ କରିବି ଏଟା ଆତ ଲାଗାଇ ପିଲେବ ରହୁଥାଏ ଦେବ ହାତ ।

ଅନୁତମେ—“ଦୈନିକ୍ସବେ”ର ବିଶେଷ, ପୌରୀରେ ଯାହାରେ କବା ହେତୁ । ଏହି ଗୋଟିଏ ଭାବି ଥାକେ । ଉଚିତେ ଆବଶ୍ୟକ ଉଦ୍‌ଦେଶ୍ୟ ଆଖି ଡୋକର କାଳି ଡୋକର ଲଜ୍ଜାନାମେ ବେଳେବନା ବି, ଏ ଡୋକରାର ଶକ୍ତିରେବେ କିତାପତୋ ମେହିଟି ଶକ୍ତିରେବେ କର୍ମକୁଣ୍ଡ ଆଛିଲୁ, ଆକୁ ମେହିଦିବି ଗିଲେଇବି । ଆଜିଲୁ, ପିଛି ଆବଶ୍ୟକ ବଢା ଦୂରେ ହେ ଆଛୁ । \*

মে আগস্ট ভোরে নহর এইটো আমি নিঃসন্দেহে কর পাবো। পথের ডারিওর অবশিষ্টের ভিতৰে নৌয়ার্মামী হীনচাচীসঙ্গলৰ গাত  
দেশৰ ভোরে/অতি হীনচাচীৰ জাতি; আসিব ভোরে সজাচাচীৰ খাৰিঙ্গ পথের "ভোরে" শব্দৰ ছাই বৈ পৈছে।

আচাৰ নাহাবত তেওঁলোকে অনেক ওখ আতৰ মাহস্বকো "গাতি" বিবৰণ আগস্ট ডেরিমদলও যে শোকচাচীৰ আছিল, আৰু মুজোৱাৰিত তিনি মৰ্ম্মাৰ-  
আমি উজনিত এনে অবেক খাঞ্জি আৰু শুচাচীৰ ভোরে দেখিছো, যাৰ নামাঞ্চলসন্মকলে যে তেওঁলোকক ঘৰাতুক জৰিবমু বা ভোম আধ্যা  
বতি আৰু শুচ আচাৰ দেখি অনেক সময়ত সেইমকলক ছাই, বিহুৰ ইতিমধ্যে এইটো অৰ্থমান যে কৰিব নোৱাৰিএ এনে নহয়। কিন্তু এওঁলোক যে কৈবৰ্ত  
কোৱাৰ দৰে কৰৰ ইচ্ছা হয়—“কৃৎ পাৰ পৰশিয়া আমি আছা বাপ।” গোৱা পোক এইটোত সন্দেহ কৰিবৰ কাৰণ নাই। বসদেশেত হৈ প্ৰেৰণ  
হৈ হ'ল মই পৰম নিম্পাপ।” কিংতু এইটো নিশ্চয় যে আগস্ট ভোরে নাই—“চারী” আৰু “জেলে।” তেওঁলোকৰ বাৰাসাৰ অনুসৰি এই প্ৰেণো  
মৎস্যবাদী জাতিৰ এই শুচাচীৰ আৰু খাঞ্জিআতাৰ পৰিত প্ৰক্ৰিয়া হচ্ছিল দুলি আমাৰ বিশাগ, বদি আৰু আজিকালি “চারী”য়ে অৰ্থাৎ হালোৱা  
সাধৰণেয় আদি বহাঞ্জুসন্মকল। যথাপুৰুষসন্মকলৰ উদাৰ বৈকৃত লৈলে “জেলে” অথাৎ আলোৱাসন্মকলক তেওঁলোকৰে এটা শাখা দুলি পৌৰীকাৰ  
জাতিসেৱৰ গৰাবাৰ নাছিল। কৃমনামত শব্দ লোৱা “সহাগাপী” অৱিমৈলৈ টৈন পাব। বসদেশেত “জেলে” কৈবৰ্তৰ শাৰীৰৰ সকলেই যে আগস্টৰ  
আতি। তাকো নামে কৰে পৰিত আতি।” তেওঁলোকৰ ধৰ্মত ওঁ ছাই হৈলোৱা ভোম আত সন্দেহ নাই, অবশে দেশদেশে যি পাৰ্থক্য।

আকেল জাহৈ এক মাত্ৰ উপায় নহয়। “থৰিব কথত দিতো দিকি।” হৈ এইটো যি হওক, আমি কঠ যে আমাৰ কৈবৰ্তসন্মকল আৰু তলৰ খাঞ্জত  
অথ আৰ লাগে কিম।” মহাঞ্জুকোষী বহু-হৰিৰ আতি ধদন আছিল। তিৰি বাকিবলৈ দিয়াটো আৰু নহয়। আমাৰ গোস-ইসকলে তেওঁলোকক  
আতি সিৰি আছিল। সমনোয়াৰ মাতীয়া আলুবদাবৰ দৰ লালোৱা কৈবৰ্ত পৰিত পৰিত দুলি পৌৰীকাৰ কৰিব, ভোম নাম দি উত্তিৰলৈ নিদিয়াকৈ বৰাটো আৰু  
চৈতন্তৰ ধৰ্মতো এনেছুড়াই উপায় আৰা। ভক্ত হৰিদাম যে ধৰন পৰিত নহয়। আউনোয়াটা দিবিগুপ্ত গথনৰ কুকুৰাবাহী দিহিং আদি  
এই কথা কোনে নাকানো? শকৰেবৰ উদাৰ ধৰ্মীয়ৰ অৰ্থাৎ দৈত্যের গোপনৈসকলে তেওঁলোকৰ কৈবৰ্ত শিয়াসন্মকল বাৰাবাৰ ভোম নাম  
মহাঞ্জুকোষী দায়োবৰীয়া আদি সকলো উদামীন এখা অহস্তী সন্তোষ কৈছে তেওঁলোকক আচৰণীয় কৰি তোলক, এয়ে আমাৰ পাৰ্থক। এই  
কেৰিত, কাৰহ, কলিতাৰ সমান আনন। যোৰোপীয়াপোলিসেৱৰ মতোৱোধী পৰিতোলৈ নৈতিক আৰু সমাজিক বল দি তুলিলে, অসমীয়াই যে নিজৰ পাত্রে  
ডাক সতোৱে অনেক নোহ ঝুলীয়া উদামীন কৰক তেওঁ যা কৰি ভাল শুল্পণার এইটো নিশ্চয়।

শিয়াবৰিবণ্ডগু সোৱা গংকাক পোৱাৰ উদামৰ দিন পৰি।

বুৰোপীয় পাঞ্জিসন্মকলে Ethnololgy অথাৎ মানবজাতিৰ মূল বিভাগবৰ্ষীয়া সপ্তৰাবৰ হৰিলীলা অৰণ বীৰ্ণনৰ পঢ়তি। আৰুত ধূলিবাম মেধি  
পৰম্পৰাৰ সমষ্ট বিবৰক বিজান শান্ত অহস্তী বেন্দুষ্ট কৰিবে যে অনেক গ্ৰামীণ মহানাবায়ন দাসৰ আবাহী সকলিত। মূল্য ২০। ৭২৪ পিটিৰে  
ডেজোগাতিতো আগস্ট আৰিবৰ আতিৰ অৰ্থশৰ্ম। ভাৰিবৰীজাতি আৰিবৰী এই দুই অৰ্থশৰ্ম মাহস্বকো কৈবৰ্ত অনেক ষষ্ঠ আৰু অৰ্থব্যৱহাৰ বল। ই সকলন কৰোৱা  
আগেোৱা ভাবত জুবি আছিল। সকলিত-ভাৱতত এই লাতিৰ মাহস্বক কৈবৰ্ত অনেক ষষ্ঠ আৰু অৰ্থব্যৱহাৰ বল। ই আমাৰ দেশৰ এটি ডাকৰ ধাৰণ  
গ্ৰিফো অলেখ। কালতাৰ আৰু আৰ্যাবৰ গংকাক বলিল; ধৰণ বিৰল। কিন্তু পৰম্পৰাৰ পাঞ্জিত গোৱা পথেৰণৰে পূৰ্ণ আৰু সি বহুমুগ্ধীয়।  
জাতিবৰো লাক্ষণ্য লাভ কৰিলে। একেৰ-একোৱাৰ আমাৰ মুনত খেলা এই অৰ্থ বল আচাৰ আমি কৰানা কৰো।

“সার্ফিঙ” শব্দটোৱে লাহে শাহে বাবুমুৰা হৈ কিছানি “ভেট” হৰণ গু  
অৱগতে এইটো আমাৰ অহস্তী হৈ,—সন্তুষ্যঃ তুল। এনে দৰ পাবে, আন

১। আস্ট্ৰিজনিয় অঞ্চলিত ।-৮২, ৮২।

## মোব জৌরিন।

সত্ত্বাদ দেবৰক দিন্ত—

জীৱন নহু মিহি মোব।

সৎসাৰব ঠেৱা হেঁচা টোপ।

থাই আঢ়ো দিনো হুৰ্দোৰ।

এশ-এটা শোকৰ ভাগত,

এশ-এটা নিৰাপত হক

মোব মদুয়াহ বিকলিণ।

উজু আম হিয়াইন কি কে ভয়ানক

এধা-মধা এধা ওয়া! এছু নিৰিয়ক!

শৈলজীৱনৰ দেৱতা

## পানিপথ।

## বোড়শ অধোয়।

আহি দি সময়ৰ কথা কৈছো সেই সমষ্ট চিত্তোৰ বা দিয়ে  
মহাবাৰা সংগ্ৰাম যিহুই শাসনত পৰিচালনা কৰিছিল। চিত্তোৰ কৃষ্ণভাঙ হ'লৈ, মনত অকৃত বৰানাই নানা প্ৰকাৰ মোহন দেৱা খেলাৰ পৈলৈ  
মনিব আছে তেনে ভাৰত দৰ বা হৃদয়ৰ মনিবৰ অলম্প হে তাত দেখিবা। চিত্তোৰত যিথেক দেখা সকলোতে আৰ্য গোবৰ চিন চিবিষাগী আৰু  
অকা, সকলোতে বীৰা, উন্দৰ্য আৰু শৌধাৰ কাহিনী মোৰ আগ্ৰহেৰে গো

ত্তেও এনিম পুৰ আৰুশত ঝঁঁঁি। চিত্তোৰ অপৰ সেনাপতিবাবৰ দৰ নাম আছিল। ত্তেও বৰত গৃহৰিণী  
কৰি দৰ গুণ্ঠা লাভ কৰিছিল। এই সংতোমসিংহক ত্তেওৰ ভাৰতেহীনৰ  
বাপ্তা পার্ততে যিথন কোদৰ লালিছিল সেইহোৰত বৰত সহজ কৰিব  
কিছ কিছুমান দিবৰ আগেৰে এই সৎসাৰত কেৱল মাত এছনী হোৱা  
এবি ইচ্ছীলা সংবৰ্ধন কৰিলে। এইৰ এৱন আৰ্যীয় আছিল—সম্পৰ্ক কা  
নাই, দেৱল মুখৰ বধ-বাস্তাৰত যিশেখ দিনিষ্ঠ হোৱা। সেনাপতিৰ মৃত্যু দেৱ

হোৱাবলৈ হোৱালীজীৱনৰ এই আৰ্যীয়জনৰ হাততে সকলো ভাৰ অৰ্পণ  
হৈলে। এইৰ নাম আছিল হৰলাল। হৰলালে হোৱালীজীৱনোক তেওঁৰ  
নৈল নিনি পিতৃকৰ দৰতে হুৰুকুলালকৈ বাধিলে; পিতৃকৰ মশাডিবো এটি  
কুল হৰুকুল কৰিলে। হোৱালীজীৱনোক নাম বিবৰণ।

হৰলালৰ কথাও অল্প এই বিনিতে আমি কৰ বুজিছোঁ; কাৰণ, এব  
বৰতৰ বেতি নহৈলো, তনি থক। হৰলালৰ পূৰ্বপুৰুষৰ চিত্তোৰ “শৈলেয়  
মোৰ্য অৰূপাম” কোনো মাহুহ বৰা দুৰ্ল পৃথিবীৰ ইতিহাসে নহৈল। পেও  
মৰাজ পেতিয়ৰ জন্মৰ লৰা। বিষৰ বিদা বৰ্জি আৰু বীৰ্যৰ বলত তেওঁ  
সেনাপতিৰ দৃষ্টি আৰুৰ কৰিলে। সেনাপতিৰে হৰলালক ভালৈকে শিকাই  
হৈলাই তুলিয়ালি ভাৰতৰ কৰিলত মহাবাৰো তেওঁৰ পৰেত চৰু পৰিল।  
তৈজিবপৰা তেওঁ গবান্যাৰ হ'ল। আৰু কামতে হৰলালক নিযুক্ত কৰা  
হোৱাবা এটা বেপ হৈ পৰিল। এনেকৈ ধৰাকৈতে আৰু এটা কৰা হ'ল।—  
ইন্দুবিজ্ঞাব বার্ধি নহৈল; ই কল্পনৰ বাবাৰ কথা। বিষণ্ণ আৰু হৰলালৰ  
তিবৰত ভাবানিব চেনেহৰ ধাকনিটোৱে আনকলে পৰিষতি মহিলে। গৱৰ  
মুণ্ড এডলিব পৰিষত ভাতা এডলি গৱিল, টানি মেলোলালকে হুচোবো। কাম  
কেৱল চোৱা-চৰি। যেতিয়া ভাৰপাত হ'ল তেওঁতা লালদাব আবেৰে

কেৱল উভয়কে আবাৰ ধৰিলে—জুয়া মিলি, জুয়ো মেৰাই মেৰাই এটি হে  
মহাবাৰা সংগ্ৰাম যিহুই শাসনত পৰিচালনা কৰিছিল। চিত্তোৰ কৃষ্ণভাঙ হ'লৈ, মনত অকৃত বৰানাই নানা প্ৰকাৰ মোহন দেৱা খেলাৰ পৈলৈ  
মনিব আছে তেনে ভাৰত দৰ বা হৃদয়ৰ মনিব দৃঢ় দিবসলৈ মহাবাৰা শাক সেনাপতিৰে  
মনিব। তেওঁতা এক বৰত গুণ্ঠেই হুল যে মিলা আৰু হৰলালক অনৰত  
কৃত আৰুজ কৰি এনিম বাচি পুৰাব আৰু তেওঁলোকক সেই বাচত আৰুজ দেৱি  
কুল মুণ্ড হুচোবো তোকে তেওঁতা সেই শোলা সেই আনল ভোপ

তিক মুনো-মুনো বোলাব হুলিয়ে যেতিয়া আবেৰেহু হিয়া উভয়ই দিয়ে  
তেওঁতা সৌৰ্যৰত আৰুহাৰা হৈ কিমনে তাক পাৰ দেখিব। যেতিয়া বাচতৰ  
মুখ্য কলে অৱৰ হিচোৱ কৰে আৰু ভাৰ লৰে লৰে কুলিয়ে আৰু তুলৰ  
বাচত লুচোই হৃদয় নচাই তোকে তেওঁতা সেই শোলা সেই আনল ভোপ  
হৰিবলৈ কিমনে ইচ্ছা কৰে। যিমলাবো কলৰ অকৃত সৌৰ্যৰত মেহিত  
যোৱা অনেক আছিল। পিবিথৰ নামেৰে ইটিলতা অহুৱা আৰু ধনী হত্তাগা

एटो योग्योवर भित्तिरत। किंतु तार आशा मनते खाकिय लाग्यारात पुकारन, यदि यित्यरब सृज विश्वास ये तार निचिना कणवान् उच्चवर्णन् पूर्व गायत्रै नाइ, तथापि माहुहे मेहि धरात आहा श्रावन कवियोगे अवहेला कवे।

विमाव नम्ह १२१२ यस्त्र भित्तिरत। तेंते ये वर हात्यारी वा कु आमि तेने वरा डाटि यव नोवारी। किंतु ये कवित्युले "हरिष्णु द्युमध्यं गम भूत्वा आकारः," "दृष्ट येन भूत्कापात्तिः," "तत्त्वा आनन् युक्ताद्यावा लाङे," "येषु देवि वृग्यवर गत्तेऽप्येता।" "वामवस्त्रा यिन ए तेंक जनन व तावे द्येवं आनन्तः" अस्ति यि उपमाव आक वर्ण "वर्मनवीर्यग्नः" यवा कवित्यु, गोहियोवर येहि तापेहि यिमाव शास्त्रिलिपि। किंतु योहियोवर कथा या कवित्याना एवि विलेव, आमि आज इयाके गांठ ये विमाव चह उत्तिरप्या यिनीत आक शास्त्र भावह विवरण यिक्षित दैत्यि। मृदृष्ट द्युमा आक पश्चिमाव भावयेव पश्चिमूर्ख खावा येन दैत्यित। माहुहे तेंते देविये आक एवाव नेवेवि नोवाराविह। इति एते एति योद्युष्य आकमेहि योवर्याव आवत एते एति पश्चिमावाद—वेमल, शास्त्र योहीनीय, या आक नेवेविये येहि अक्षय कवित्ये यावत्याव।

विमाव यि यस्त्र आके मेहि यस्त्रिय भित्तिरत चारित्यनिमे चारिति दृव। यस्त्र उपवर एतात विला लोहो; तार नोवाव महाद्युग पदा, उत्तम ए पश्चिम खावा आमि एति गक वृत्तीव आचे। एते युक्तिवित यिमालाई या आग्रह्ये तेंते युक्तिपूर्वव, विशेषकै शिकायत याव त्योहाव यावय अस्ति फल्गु शृणु अवर्वावे यै दैत्ये—एत्योवर चाहि चाहि शित्याव योवाव वाचिनी, उत्तम याव विमाव एति आवाम। आत वाये मेहि युक्तिव यिमाला अस्ति यित्याव माती आक वीरवामासिकलव तेंते निज यावयेव वाचाव वायेव यावा तेंतेवन याव।

विमाव योहो-सवत विमाला एवन यात्रिय उत्तम नवि; यात्रिय एवन या यित्योऽया। आमि केमाविद्या यिमालाई यिन वाति यमनाटिके दृवत पश्चिमव की एति तिर्योत्तांशाक उत्तर्या दविते। यावात्यात्युक योवावे विमाला यित्येव एवं यस्त्रोवाव वाम कविते; निज यावयेव पानी दिले, शृणु युक्तिव

यावा गाति दिले, उद्वेवाति आगिहे। यद्यविनाव सुवत आमि हाई तिन निवर्ण या तिर्योत्तांशाव पौडाव अलप उपगम दैत्ये। आमि तेंते चारित्ये कवित्याव वहे; एतिया दुर्लभतात वामे तेंते तेंते याव एवन एवो नवीरा नाइ। किंतु यित्योत्ता नामे कोन आक यित्याहि आसाकै जावा नाइ; अवत एति गक लवा आक यावी देवावा योवाली; यित्यवरपरा तेंते कोनो याते अलप हे जानिहे वहे ये तिर्योत्तांशाव डाओव याहुव यस्त्र वहे। गाठक! बोव दवो आग्नि दिले, एतेहि उत्तमाव।

उत्तमावे तेंता पाव दिनावेपवा योवावक आक योवालीयोव विवावये यस्त्र वहे। तेंते व वि दैत्ये, कौले आहिते, कौत आजेव, दिमालाई एतिया दुर्लभ एवो कोवावा नाइ, निजेव एवे एवो शोवा नाइ। उत्तमावे तेंते, "वाहा! तोवाव द्या भूर्लव; एतिया एवो शुभ्य योवालो; अलप यस्त्र इत्यावे कम। इत्यावे यावप्रेषेव यावि योवा ये भूमि यव भाग शाँहित आहा; एवे डव नाइ; लवा योवाली हात्याव भाले आहे!" आमि यिमालाई एविले उत्तमावे यावहु अमेकावे डव; एतिया आक एवो नव्याव नाइ। इति उत्तमावे यावा जानियोगे उत्तम दैत्ये तेंते, "वाहा! तोवाव नामाति याव? उत्तमावे कले, 'उत्तमाव!' एतिया यिमालाई उत्तमावे यावमो यावा तेंते याविले इत्या एवाव कविते। उत्तमावे यावा युक्तावे तेंतो यावा नाइ; तेंते याव आक भौत्। तेंते यावलो यावा याव भावे तेंते कै विले;—देवत्याव एत यिज योवा, दोलात यिज्यालै योवा, आवाव यित्यावाव लवावत याव, कवियमाव यस्त्र, योवावहित याव अवत आहा, यित्यावाव यावता, यावलो याव आक यावत्यावे यित्याव याव। योवावे ये तेंते उपवर अत्याचाव एवि युक्तिव ताळो येत्यावे कैले; तारवाव यित्याव याव भौत्याव, किंविते एवो याव नोवावे। उत्तमावे याव उत्ति यिमालाव योवालो त्युव यावाव याव। उत्तमावे याविले, "आव यित्यावप्याविह॑ल? एतिया कृत आहे, याव कोवा।" योव आविलेव यव इत्यावे यै आहे."

यित्यावे कैले, योव एवन आवाव यावह। तेंते एविल तिकाव कवित्युलिपि। तिकावपवा यित्याव यावाव यावत आवाव यावत यित्याव एति यव यावत्युष्टी-यित्युष्टी येविल यावि सेहि यित्याव यै देविये एवन याहुहे तोवाव यावले यव-येवा

ভাবে খেদি গৈছে। তুমি মাটিও পাৰি আছা। ছোখলোকনো থৰ লাৰি। বিমলা নামি আহিলত হৰলালে এটি মৃহু হ'য়ে মৃখন বিকীৰণ কৰি আছে, তাই কানিদেও পৰা নাই মাত্ৰিণ পাৰি নাই। মোখৰকে হাতত এজল “বিমলা” তুমি এই তিখেতাজনাক শুন্দৰি কৰি নিজৰ শৰীৰটি মাটি মাবি লৈ মাঝুহটোৱা পিলো চাই আছে। তেওঁসাই দোৰ অঞ্চলীয়খনে দূৰবৰ্ষ বৃষ্ণজনে কি? তোমাৰ শৰীৰৰ শুলি তুমি যি ইচ্ছা কৰিব পাৰা হয়, কিন্তু শৰ কৰি তাৰ মূৰৰত বিকলে; তাক মৰ্বাৰ উদ্দেশ্যে নাছিল, কিবোৰা হে। তিমিৰ অকল সহ ধাকিলেহে। তোমাৰ বৰষটি তুৰি এবি দিজা যদিও, মই দেৰ্তে লগত আল নামুহুৰ বহত আছিল; সিইতেও তাৰ বেয়া আৰ দেৰি জুন মোৰ হেৰা এবিৰ নোৱাৰিম; তিমান বার্ত্যাপ নোৱাৰে কৰিব। শৰ বিলে, সি মৰিল। তেওঁ তোমাৰ উচৰলৈ আহি দেখিলে তুমি দুচাই লাখেকে হ'য়ে ক'লে, “তুমি এটি উপহাৰ পিলা। তাক বেৱাকে বাখিলে অবস্থাত; উচৰতে এজন দুচা মাঝুহ; দেৰ্তে বুকপদা তেজ ওলাইলৈ পাৰা নে? সেইবাবে পাৰোমানে ভাল কৰি বৰ্ষলৈ যথ ক'বিছো।” তেওঁ লেক্কে চাই চিপি দেখিলে দুচাজনৰ প্ৰাপ নাই। তেওঁ তোমাক লৈ দুৰ্মাল আনন্দত উপলি উঠিল, তেওঁ বিমলাক হয়ে হাজেৰে আকৌশীল ঘোক গতাই পিলে। ভাবপদা আজি প্রিমি-চাবি দিন হ'ল এতিয়া হে তেওঁৰ বৰি চূমা এটি খালে; দিমলাই অনিষ্টাপৰ্বতে বলেৰে এবাই গৈ অশণ চেতনা আহিছে। তুমি ইয়াত আছ, একো ভ্যু-নাই; একোবো অভাৱ নাহিৰত বিয় পিলে। হৰলালে শৰিলে, “কিমা বিশেষ আনিলা নে বাক?” কোনো বিহৃতে ক'ল নোপোৱা। মোৰ আঞ্চলিকৰ দুচাই তোমাৰ পৰামৰ্শালৈ “অলঙ অলপ জানিলো” এই শুলি গুল্মানৰ ইতিহাসতি সংকেতে বিচৰাই তেওঁক তোমাৰ ধৰ জানিলৈ দিম; একো চিষ্ঠা নৰাবিৰ কৰি ক'লে। হৰলালে ক'লে, “তেওঁ কি হ'ব? মই হলে ইয়াত শুল্কানে এটি দোৰ হৃন্তিয়াহ কাঢ়ি কাতি হৈ শুলে; বিমলাৰ চৰুণালিও নোৱাৰিম। মই আজিলৈ যাব শাদিব!” “ক'লৈ?” দিমলাই আৰু দোটোশান পানী পৰাত পৃথিবী শ'ৰহলে।

এনেলে মেই ধৰবে তলৰ তলাবগৰা এজনে আত লগালে, “বিমলা বিমলাই শুলিলে হৰলালে মাহিছে। বিমলা বাহিৰলৈ ওলাইলৈ ধীৰ পিলে। শুলৰ বৰগৰা সংখাল পোৱা গৈছে যে ইয়াতিমে হেনো আমাৰ বিকলে শুলজা কৰিবতে। সহাৰাবিৰ এতিয়া শুলক সৰামান নাই। এই সময়ত শুল শুলজাৰে “বিমলা” শুলি মতা মাতি আহাৰ ভালিলে; তেওঁ আকো ইকাবি পৰামৰ্শালৈ শুলজুড়ু নহয়। মকি ভাঙি ইয়াতিমে কেলেই শুল কৰিবলৈ আহিছে, বিমলাক শুলিলে “কোনো মাত্তিছে?” বিমলাই কালে “তোমাৰ উদ্বাৰ কৰতাই” শুল্কানে কালে “ইয়ালৈ আহিলেও তো হৈ; মই এধাৰ চাম।” হৰলালে ক'লে, “বাধা নিৰিলে কেলেক হৈ? এতিয়া যোগাৰ নাই!” শুল্কানক মেই দিম তেনেকৈ উদ্বাৰ কৰি আনি বিমলাক মাতি কলে “বিমলা তোমালৈ এটি উপহাৰ আনিছো। এই দুলি দুলীৰগৰা গুল্মানক নাহি দিলে। দিমলাল দিন গুল্মানৰ চেতনা হোৰে নাছিল, তিমান দিন হৰলাল দিন ইয়াতিমে আগেৰে শুলি যাতা কৰিলে, তাত আৰু বাধা দিয়া কৰিব? আগেৰেৰ দুলি কেতিয়াও মকি ভাঙিলৈ ইচ্ছানহ'লেই তেন নি এক কথা; দিম যেতিয়া আভিযা, এতিয়া ভগাই ভাল।

হৰলাল—এতিয়া ভাগিলে কেলেক হ'ব আমাৰ বে যোগাৰ হোৱা হ'ব, মেইবল কথ?

বিমলা—সৈগ্রহণ করেই। সেই থাবে শুটিন হ'বা কিন্তু? আবি  
আবিরা “হে বাহুছাহ! তোমার লগত আমি সক্ষি করিছো। তুমি  
ভাঙ্গি শুল্ক করিব শুল্ক কিৰো? কিৰি বোৰ্দা?” আৰু কাইলৈ হ'বলালে বুজিলে বিমলা অনপ বিৰচন্ত হৈছে; তেওঁ ক'লে,  
নিজেই সেই সক্ষি ভাঙ্গিব। ই কেনে কথা?

হৰলাল—আমি আগৈসে কম যে সক্ষি ভাঙ্গি।

বিমলা—বাহুছাহেও আৰি কৈছে যে সক্ষি ভাঙ্গিচে; তোমালৈ গালিব। কিন্তু তুমি যদি তোমাৰ ভাৱীৰ ডেখেক মহিমলৈ  
তোমালোকৰ হৰলাপৰা হ'লেও তো আমিৰ পাবিব। এনে ধৰণ ক'লে, তেওঁ আমাৰ ভাৱীৰ কেৱাক বা ঘাৰলৈ বিম কৈলৈ!” হৰলালে  
অঙ্গীয়া আৰু অসং আচৰণ কৰিব। তুমি আৰো আবি কৈ আহাৰ কৰিব ইহিলে, তেওঁ ক'লে, “মাঝি লম! কৰযোৰে মারিবলৈ!” বিমলাই  
বাহুছাহে লগত তোমালোকে এদিন সক্ষি ভাঙ্গিব, আজি কিন্তু নহ'ল?

হৰলাল—এ! তেনেহলে আৰু বাহুছাহ দিবিব কৈলৈ।

বিমলা—তেনেহলে তোমালোকৰ কি মডতা হ'ল? আজি আ'আৰু তোমাৰ ভাৱ বুজিলৈ। তেওঁ ক'লে, “আহৰ! আহৰ! বাক লৌলুল মান বিহা  
কাৰি এ'আৰুৰ কথা!

হৰলাল—বাখোতিত এনে কথা হয়, বিমলা!

বিমলা—ধৈ দিয়া তোমাৰ বাখনীতি। সেই বাখনীতি-ভাঙ্গিলাকৈ গৱে। হৰলাল আৰু বিমলা দৰ সোমালত, গুৰুজানে তেওঁৰ  
হৃষুক। মনত ধাৰিবা যে বৰত দিনৰ ধূৰত তোমালোকেই ভাৰতত মুক্তিৰ কৰণ চুক্তিৰে হৰলালক চাই লৈব। হৰলালে ক'লে, “আ'নি  
নতুন হিনু নাভাৰ্যা হাপন কৰিবলৈ মৰ্ম আৰু সেই মৰ্ম নিয়োগ কৰিবলৈ নোভাৰিব। মকলোৰ বৰবৰ আমি কৰি দিম। আপোনাক যে বিপদৰ  
গোলৈচা। এই সব কামত যবি বেৰু, সৰ্বত্র অমজ্জতৰ সংশ্লিষ্ট ধারে যোৰুজুক কৰিব পাৰিবো। সি পৰমেশ্বৰৰ পৰম অৰুণ্ণ। আপোনাক যোৰে  
গাহীৰ মাৰ্গিত পোৱাৰ পথালি মকলোৰ মষ্টই হৰ। মনত ধাৰিবা তোমালোকেনে দেখিবো; যোৰ আপোনাৰ নদৰান দুলি ভাবিব। যদি আপোনে  
এই কাৰ্যৰ ফল হৰলাপৰৈ পুঁৰ্বীতি পৰি ধাৰিব, তোমালোকৰ উত্তৰাধিকাৰী মহে মাজে চাই যাব।” বিমলাগো বেভিয়াই ক'লে, তোমাক কি  
যে আৰু তোৱ কৰিব পাৰিব। বাখনীতি ধৰ্মনীতি মকলোতে অন্তৰ মন দাবি পোৱা মাছিলৈ। অৰ্থিবলৈ মহো আহৰ হে বুলিম।” গুৰুজানে  
অগ্ৰ।

হৰলাল—বিমলা! মহাবাবাৰ আগত যাবো কৈজিলৈ; কিন্তু মহাবাবা তোমালোকেনে দিবিবাবন তিয়ালে। গুৰুজানহৰপৰা বিমলা কৈ হৰলাল নামি  
নেমানিলে; ক'লে “মজাৰ গম দম দু বেৰ এই চাবি নোতি।” বিমলা অৰু বি; বিমলাৰ পাছচে আছিল। বিমলাই হৰলালৰ হাতত ধৰিলে।  
শাহ হ'ল। তেওঁ ক'লে “তেনেহলে আৰিবিই যাব লাগিব মেকি হ'ল হৰলালে ক'লে “মা'ত্র দেক্ষে, বিমলা!” বিমলাই ক'লে, “দোত, কিংতু আমাত  
ক'লে “এতিয়াই মহাবাবাৰ ভৱন,” বিমলাই অৰ্থাত্ব দেই ক'লে, “বাখনীতিৰ মিচিনা কথা নহয়।” হৰলালে আকৈ চুক্তে হাজেবে সাথটি  
যে গুৰুজানক আশা পিছিলৈ। তোমাৰ হৰুয়াই তেওঁৰ বাখীত বিমলা বিমলাক এটি চুমাৰ্বালে, আৰু সেই পিমে চাই চাই বৰব ধাৰিব হ'ল।  
বিমলাই বাখীক বিচাৰি লৈ, সুনি যোৰ আলৈ শাচিন হে দিবা! বিমলা

## ଫର୍ମାବ ବରୁବାର ଦାମବଣି ।

THE POTION POETIC.

Your nice lump of a poem I am so very glad to receive,  
For a greater pleasure than to read and write poetry

I cannot con-  
Of course it is jolly slight stiffer to write it than to read,  
But then that privilege is reserved to us of the poetic b-

Therefore read it and write it and read it times without no  
Whether you are sitting or standing, walking or lying

or in a sl-  
Poetry is the best tonic for all ills to which human

flesh is  
It refreshes the body and ennobles the mind, banishing  
all troubles and

Therefore drink deep of poetry and drink deep draughts

From the Springs Elysium or the veriest puddles—either mixed o-

Drink it—Ye young and old—drink it Ye wise and fool  
bath male and fe-  
It'll swell your heads, make your hair grow and do let  
too numerous

Poetry, you know, is just like a wee drop of whisky,  
If taken from my patent brand it isn't at all risky.  
it is No. 1 Excelsis, sweeter than Nectar and better

Perfect  
It keeps your' ads on your shoulders and gives your

bowels a delightful m-  
I am a poet born and my mission is to write poetry and

to write it g-  
With a vengeance and furore that will make all eyes

clap on me the  
And write I shall undeterred by what my rivals say ;  
So help me God to write and all the rest to read and pr-

Poet—K. Borbo